

III.

Az óvoda pedagógiai programja

**Szent Imre Katolikus Általános Iskola és
Jó Pásztor Óvoda**

**„ ABLAK A VILÁGRA „
helyi pedagógiai programja**

MOTTÓ:

**„Én vagyok a jó pásztor,
én ismerem az enyéimet,
engemet is ismernek az enyéim.”**

(János evangélium 10./

TARTALOM

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI	4
1. BEVEZETŐ	5
2. AZ EGYHÁZ ÁLLÁSPONTJA, TÖRVÉNYI HÁTTÉR	7
3. AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI, CÉLJA	9
4. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI	11
<i>4.1 Hitre nevelés erősítése</i>	14
<i>4.2 Egészséges életmód alakítása</i>	
<i>4.3 Az érzelmi , az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása</i>	
<i>4.4 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása</i>	19
5. AZ ÓVODAI ÉLETÜNK MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	20
<i>5.1 Az óvoda személyi feltételei</i>	20
<i>5.2 Az óvoda tárgyi feltételei</i>	21
<i>5.3 Óvodai életünk megszervezése</i>	23
<i>5.4 Az óvoda kapcsolatai</i>	26
6. AZ ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	29
<i>6.1 Hitre nevelés</i>	29
<i>6.2 Játék</i>	30
<i>6.3 Verselés, mesélés</i>	34
<i>6.4 Ének, zene, énekes játék , gyermektánc</i>	35
<i>6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</i>	37
<i>6.6 Mozgás</i>	39
<i>6.7 A külső világ tevékeny megismerése</i>	42
<i>6.8 Munka jellegű tevékenységek</i>	44
<i>6.9 A tevékenységekben megvalósuló tanulás</i>	46
7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	48
8. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK	49
9. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE	50
ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	52
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	53
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZ ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	54

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI:

AZ ÓVODA HIVATALOS ELNEVEZÉSE:

SZENT IMRE KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS

JÓ PÁSZTOR ÓVODA, AMI

OM: 031455

AZ ÓVODA PONTOS CÍME, TELEFONSZÁMA:

3300 Eger, Szaicz Leó u 7
36/ 417-413

AZ ÓVODA FENNTARTÓJA, CÍME:

Egri Főegyházmegye
3300.Eger, Széchenyi u. 1.

AZ ÓVODA ALAPÍTÓ OKIRATÁNAK SZÁMA:

123/2001.
KELTE: 2001. június 27.
Módosítás: 2004. március 25.
208-4/2009.
/2010

AZ ÓVODA VEZETŐJE, A PROGRAM BENYÚJTÓJA:

Runyai Zsuzsanna
/Módosítója 2025-ben/ Berzéné Szilágyi Ágnes
/Módosította 2026-ban/ Tordai-Ludvig Zsófia

1. BEVEZETŐ

ILYENEK VAGYUNK MI

Az óvodánk Eger egyik legrégebbi óvodája. 1892 szeptember 1-jén nyílt meg a Cifra - hóstya és a belváros határán magánházak között.

Az óvodát a Főegyházmegyei Hatóság javaslatára, szülői igények alapján Dr. Seregély István egri érsek az Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatától 2001. augusztus 1-jétől egyházi fenntartásba vette át.

A Jó Pásztor Óvoda 2026 szeptemberétől új, korszerű, négy csoport befogadására alkalmas épületben, Egerben, a Szaicz Leó utca 7. szám alatt, a Fájdalmas Anya, közismert nevén Servita templom közvetlen közelében működik. Az egyszintes épület kialakítása a kisgyermekek életkori sajátosságaihoz, biztonságos ellátásához, valamint a korszerű óvodai nevelés feltételeihez igazodik.

Az óvoda belső tereit modern, világos és letisztult megjelenés jellemzi. A tágas, jól felszerelt csoportszobák megfelelő teret biztosítanak a szabad játékhoz, a változatos tevékenységekhez, a pihenéshez, valamint az egyéni és mikrocsoporthoz tapasztalatszerzéshez. Mind a négy csoporthoz saját öltöző tartozik. Két-két csoportszoba közös gyermekmosdót használ, amelyek mindkét csoport felől külön bejáraton megközelíthetők.

Valamennyi csoportszobából közvetlen kijárat nyílik a teraszra, ezáltal a belső és külső terek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Ez a kialakítás elősegíti a szabad levegőn történő tevékenységek rugalmas szervezését, valamint lehetőséget biztosít arra, hogy kedvező időjárás esetén egyes játék-, alkotó- és tapasztalatszerző tevékenységek a teraszon is megvalósuljanak.

Az intézmény saját tornateremmel rendelkezik, amely lehetőséget teremt a mindennapos mozgás, a szervezett mozgásos tevékenységek és a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségéhez igazodó mozgásfejlesztés megvalósítására. Az új mozgásfejlesztő eszközök változatos mozgástapasztalatok megszerzését teszik lehetővé.

A különálló fejlesztőszoba nyugodt, zavartalan környezetet biztosít az egyéni és kiscsoportos fejlesztésekhez, valamint a helyben megszervezett logopédiai ellátáshoz. A fejlesztőhelyiség kialakítása támogatja a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó differenciált pedagógiai munkát és a szakemberekkel való együttműködést.

Az óvoda működését melegítőkonyha és mosókonyha is segíti. Az étkezéshez szükséges ételek külső helyszínről érkeznek az intézménybe, a melegítőkonyhában azok tálalása történik.

Az óvoda udvara változatos lehetőségeket kínál a gyermekek mozgására, játékára és a természeti környezet közvetlen megtapasztalására. A füves területek mellett kialakított gumiburkolatos kerékpáros pálya lehetőséget biztosít a kerékpározásra, a mozgáskoordináció, az egyensúlyérzék és az alapvető közlekedési szokások játékos fejlesztésére. Az udvari játékeszközök és a szabad területek egyaránt szolgálják a gyermekek mozgásigényének kielégítését és az egészséges életmódra nevelést.

Az épület korszerű műszaki megoldásai között napelemes rendszer és klimatizálás is megtalálható. A napelemek alkalmazása jól kapcsolható az intézmény teremtésvédelmi szemléletéhez, és a gyermekek számára is közvetíthető példát jelent a természeti erőforrásokkal való felelős gazdálkodásra.

Az új épület tárgyi környezete nem csupán az óvoda működésének korszerű feltételeit biztosítja, hanem pedagógiai lehetőségeinket is jelentősen bővíti. A tágas és világos belső terek, a tornaterem, a fejlesztőszoba, a közvetlenül elérhető teraszok és a változatos udvari környezet együttesen szolgálják a gyermekek biztonságát, egészséges életmódját, mozgásfejlődését, önállóságát, egyéni fejlesztését és élményszerű tapasztalatszerzését.

A Servita templom közelsége intézményünk katolikus arculata szempontjából is meghatározó adottság. Lehetőséget teremt arra, hogy a templom és annak közössége természetes módon kapcsolódjon az óvoda hitéletéhez, és a gyermekek az egyházi év egyes eseményeit közvetlen tapasztalatokon keresztül is megélhessék.

AZT VALLJUK, HOGY CSAK AKKOR LEHETÜNK JÓ ÓVODA, HA:

A keresztényi nevelésünk segíti a gyerekeket, hogy megismerjék önmagukat és az őket körülvevő teremtett világot, egyre jobban elkötelezzék magukat Isten, az élet és egymás tiszteletére.

Ennek érdekében nagy gondot fordítunk:

- a gyermeki énkép erősítésére, az igazi egyéniséget alapozó nevelésre;
- pozitív érzelmekkel teli befogadó és elfogadó felnőtt közösség, esztétikus, ingerdús környezet kialakítására;
- pozitív pedagógiai modell állítására a gyermekek elé, hiszen a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább személyes példaadással, ahogyan a hétköznapi életben viselkedünk és gondolkodunk;

- a család és az óvoda együttes nevelést megvalósító partnerkapcsolatára, amelyben mindig a gyermek az elsődleges.

Ehhez:

„Olyan közösség létrehozása szükséges, amelyben a túlcseresznyés szeretet célja a gyermekek felemelése, nevelése. Az ilyen intézmény megteremti az evangélium szabadság, szeretet légkörét. Segíti a gyermekeket abban, hogy személyiségük kibontakozásával együtt növekedjék bennük az új teremtmény, amellyé a keresztségben lettek. Az egyetemes kultúrát úgy kapcsolja össze az üdvösség hírével, hogy a hit fénye járja át a világot, életről és emberekről fokozatosan szerzett ismeretüket.”

Katolikus óvodánkban meghatározó jelentőségű, hogy a világból, a valóságból a keresztség felfogására épít. Ennek a világlátásnak és nevelésnek alapja és középpontja maga Krisztus.

„A katolikus iskola, óvoda épp azzal válik katolikussá, hogy a gyermekközösség minden tagja osztozik a keresztség világlátásban, s ezt ki is jelenti. Így ebben az intézményben az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céljá.”

(Kat. Isk. 34)

2. AZ EGYHÁZ ÁLLÁSPONTJA, TÖRVÉNYI HÁTTÉR

Az 1994-es évtől egyre több szülő adott hangot annak, hogy gyermekének nevelését az óvodában is ugyanolyan lelki és szellemi légkörben kívánja folytatni, mint amelyet az óvodába lépésig a család biztosított. Vagyis keresztség, katolikus légkörben.

A katolikus óvodák alapítását és fenntartását az egyház missziós küldetésének tekinti. Erre vonatkozó gondolatait különböző dokumentumokban és az Egyházi Törvényekben szabályozza.

„A mai társadalom...az Egyház égető szükségét érzi annak, hogy biztosítsa a keresztség gondolkodás jelenlétét...” (Kat. Isk. 11.)

Az új **Egyházi Törvénykönyv** külön is foglalkozik a katolikus neveléssel és az iskolákkal. Törvényeivel kiemeli a nevelés és az intézmények jelentőségét úgy, hogy hivatalos rendelkezéseit mindannyiunk számára kötelező érvényűvé teszi.

A szerveződő és működő katolikus óvodáknak a **Kódexben** megfogalmazottakra is oda kell figyelniük ahhoz, hogy megfeleljenek az elvárásoknak.

„A katolikus iskolában, óvodában az oktatásnak és nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek. Az oktatóknak, a nevelőknek pedig ki kell tenniük a helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.1.2. §.)

„A nevelés eszközei közül a krisztus hívőknek különösen nagyra kell értékelniük az iskolákat, óvodákat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek, a nevelői feladatok teljesítésében.” (CIC 796.1.§.)

„A katolikus iskolák, óvodák igazgatói a helyi ordinárius felügyelet alatt gondoskodjanak arról, hogy az oktatás, nevelés ezekben az iskolákban, óvodákban tudományos szempontból legalább olyan szinten álljon, mint az illető vidék többi iskolájában, óvodájában.”

(CIC 806. 2.§.)

Jogszabályok jegyzéke

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosítása

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és érvényben lévő módosításai

A Közoktatási Törvény által megfogalmazottak.

„Az állam és a helyi önkormányzat a nevelés és oktatás terén vállalt feladatainak gyakorlása során köteles tiszteletben tartani a szülőnek azt a jogát, hogy vallási- és világnézeti meggyőződésének megfelelő oktatásban és nevelésben részesülhessen a gyermeke.”

(KT.4.§. / 1 / bek.)

„A gyermekeknek, tanítóknak joga, hogy nem állami, nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményben vegyék igénybe az óvodai, iskolai, kollégiumi ellátást...”

(KT.10.§./ 3 / bek. d. pontja)

Rendeletek

255/ 2009. (XI.20.) Kormányrendelet

1997.évi XXXI. tv a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról és módosításai

A lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházról 1990. évi IV. törvény

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet

A pedagógiai szakszolgálatokról (jelenleg még) 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet

Az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelethez 7. számú melléklet a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelethez
Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai

3. AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI - CÉLJA:

ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA:

- A gyermekeket képessé tenni a hit befogadására, az óvodánk gyermekösszetételének sajátosságából adódó különbségek elfogadásával, a gyermekek egyéni fejlődésének figyelembe vételével, érdeklődő, öntevékeny személyiség kialakítása.
- A gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődésének, személyiségük teljes kibontakozásának támogatása az egyéni és életkori sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre is.
- Az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése a tankötelezettségi törvénynek megfelelően.

Alapelveink a következők:

- helyes önértékelés,
- a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
- az értékek felismerése, megbecsülése,
- nyitottság mások felé, befogadó képesség,
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- szelídség,
- alázat,
- türelem,
- alaposság,
- mértékletesség,
- megbocsátás,
- belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez,
- a gyermeki tevékenységre épülő tanulás,
- a családdal való szoros együttműködés, együtt nevelés
- bizalom
- elfogadás
- tisztelet

Keresztény óvodai nevelésünk céljának megvalósítása érdekében az alábbi fő feladatok hangsúlyozottak az óvoda helyi nevelési programjában:

- A gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása.
- Együttműködni az isteni kegyelemmel a gyermekek, a szülők és magunk keresztény lelki életének kialakításában, aminek alaptétele a gyakorló keresztényi szeretet.
- A teremtett világ védelmét megalapozó és elősegítő pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet kialakítása.
- A gyermeki szükségletek kielégítése, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.
- A szabadjáték elsődlegességének biztosítása, A gyermek életkorának és fejlettségének megfelelő tevékenységről, a mással nem helyettesíthető játékról gondoskodás.

- Szívesen, jól kommunikáló, tevékeny együttműködésre alkalmas, érzelmileg kiegyensúlyozott személyiség fejlesztése, az egyéni képességhez igazodó műveltségterületek közvetítése.
- Életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő differenciált, egyéni képességfejlesztés természetes környezetben, a gyermekek öntevékeny részvételével.
- Az óvoda és a család sokoldalú együttműködése, a szülőkkel való jó kapcsolat előtérbe helyezése, a gyermekvédelmi munka hatékonyságának kiemelése.
- Minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A migráns gyermekek számára biztosítani az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét a keresztény értékekkel, szellemiséggel összeegyeztetve.

4. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI

4. 1. Hitre nevelés erősítése

Katolikus óvodánk egyik kiemelt feladata.

Céljaink megvalósítása érdekében kiemelten foglalkozunk ezzel a területtel.

- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése ezek közvetítése a családba. A nem vallásos családi körből érkező gyerekek elindítása a keresztény életbe, vallási környezetismeretük megalapozása. (tárgyak, személyek, fogalmak, ünnepek)
- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során

- Krisztustól tanult keresztény erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség, stb.
- A katolikus vallási élet eszközeinek megismerése: Egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete. A teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, felelősség, stb.)

4. 2. Egészséges életmód alakítása:

Társadalmunkban, nevelési rendszerünkben az egészségügyi kultúra fejlesztése és az egészségnevelés, a sokoldalúan harmonikus, fejlett személyiség nevelésének alapvető része.

A keresztény nevelés az egész embert szolgálja, melynek alapja az egészség.

Az egészség nem pusztán a betegség hiánya, hanem "a teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapota, épp testben épp lélek."

Mindannyiunk érdeke, hogy minél több ember eljusson ehhez az állapothoz. A megvalósításhoz vezető út első lépéseit az óvodában tesszük meg a gyermekek egészséges testi fejlődésének elősegítésével biztosításával, a tudatos egészségnevelő munkával, az óvoda és a család együttműködésének szorgalmazásával.

A gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozásával, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme a feladatunk.

Számunkra az egészség érték. Az óvodai élet szervezésében ezért az egészséges életmód alakítására nagy hangsúlyt fektetünk. A fizikai állapot védelmére, edzésére törekszünk.

A napirend tudatos, gyermekhez igazodó alakítása az óvodapedagógusok feladata. Megtervezni a gyermekek óvodában eltöltött idejét, ügyelve az egyes tevékenységek helyes arányára. Elsődleges feladatunk a gyermekek alapvető testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, prevenció és testi fejlesztésük, hiszen ez hatással lehet a nevelőmunkánk eredményességére.

Ez természetesen korcsoportonként változó.

A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztésük megvalósításához a szükséges egészséges, biztonságos és esztétikus **óvodai környezetet** alakítunk ki, ahol biztosítjuk az egyes tevékenységekhez szükséges feltételeket.(tárgyi feltételek)

Az alapvető testi szükségletek kielégítését, **a helyes életmód kialakítását**, az egyes gondozási területek / tisztálkodás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés, alvás / és az ezekhez kapcsolódó szokások kialakításával, megszervezésével, a feltételek biztosításával valósítjuk meg.

Testápolás:

Fontos feladat a tisztaság igényének kialakítása. A kellemes közérzet nagyon fontos az óvodában, ehhez hozzátartozik, hogy a gyerekek tiszta környezetben, tiszta, kényelmes ruhában töltsék el a napot.

A gyermekek egészségének megőrzése érdekében testüket, ruházatukat rendszeresen gondozzák, tartásuk tisztán a szülők.

Kézmosás: Étkezések előtt, WC.-használat után minden esetben mossanak kezet szappannal, folyóvízzel, törjék fel ruhájuk ujját, töröljék szárazra a kezüket. Akkor is mossanak kezet, ha a végzett tevékenység úgy kívánja. /festés, gyurmázás / Igény szerint használják a körömkefét. Arcukat is öblítsék le, ha szükség van rá /étkezés után, nyári udvari játék után /

Fürdetésre, tusoltatásra is lehetőség van. Nyáron udvari "zuhanyozás".

A kislányok minden esetben használják a papírt. Húzzák le a WC-t maguk után.

A WC-ket válaszfallal, függönnyel választjuk el, hogy ne zavarják egymást, és az intimitást biztosítsuk.

Fésülködjenek meg az udvarról bejövet, alvás után. Rendezett, könnyen kezelhető hajviseletet kérünk a gyerekek részére - fiúk rövid haj, lányoknak összefogva. Csak a saját fésűjüket használják.

A *fogmosás* mozzanatait sajátítsák el, törekedjenek az alapos tisztításra, öblítésre.

Tanulják meg a papír zsebkendő használatát, az *orrfújást*.

Fokozatosan juttatjuk el őket az önállóságuk legmagasabb fokára, hogy saját belső igényük szerint végezzék ezeket, a tevékenységeket. Igényeljék környezetük rendjét, tisztaságát is - a saját testük, öltözködésük rendezettségén, tisztaságán túl.

Ezeknek, a szokásoknak az elsajátításában fontos a **felnőtt modell szerepe**. Törekszünk arra, hogy ne csak az óvodában, hanem otthon is következetesen kérjük a gyerekektől ezek betartását.

Táplálkozás:

Az óvodában a gyermekek a **fejlődésükhöz** szükséges tápanyagszükségletük (a fehérje, ásványi sók, zsíradékok, rostos anyagok) 65-70 %-át fogyasztják el.

Fontos, hogy sok zöldséget, gyümölcsöt megfelelő arányban és mennyiségben fogyasszanak. Ezt a konyhától kapott mennyiségen felül napi rendszerességgel zöldség-, gyümölcsfogyasztással egészítjük ki. A szülők segítségére is támaszkodhatunk a szükséges nyersanyagok biztosításában.

Az élelem változatossága, minősége is kiemelkedő fontosságú. Az ételt szállító intézmény konyhájával folyamatosan megbeszéljük a kéréseinket, javaslatainkat.

A szülőket az étlap kiírásával tájékoztatjuk.

Az étkezések mindig meghatározott, azonos időpontban történnek; két étkezés között kb. 3 óra telik el.

Nyugodt, higiénikus, esztétikus környezetet biztosítunk az étkezésekhez. Az evőeszközök a gyermekek kézméretének megfelelőek. A kulturált étkezési szokásokat már étkezési szokásokra már kezdettől felhívjuk a gyermekek figyelmét, hogy az minél előbb természetessé, automatikussá váljon számukra: helyes eszközfogás, esztétikus terítés, szalvéta használat, csendes beszéd, csukott szájjal evés.

A gyermekeket ösztönözzük legalább kóstolásra, minimális mennyiség elfogyasztására, **az egyéni igényeket** figyelembe véve.

Fontos a megfelelő folyadékmennyiség biztosítása. Ezt a gyerekek a nap folyamán igényük szerint fogyaszthatják el saját kulacs használatával.

A betegségből felépült gyerekeknél nagy hangsúlyt helyezünk a megfelelő étkezésre.

Öltözködés:

Az időjárás változásai ellen való védekezés mellett, fejleszti a gyermek ízlését, önállóságát is.

Óvodában a gyermek öltözéke legyen tiszta, ápoltság, célszerű, a hőmérsékletnek, önállóságuknak megfelelő, szabad mozgást biztosító, többretegű ruházat. Ebben számítunk a szülők együttműködésére. Törekszünk a gyermekek személyes gondozottságának kialakítására.

Az óvodában kötelező a váltócipő használata, amely megfelelő méretű legyen /semmiféleképpen ne papucs /.

Mozgás:

A 3-6-7 éves korú gyermekek legalapvetőbb, természetes megnyilvánulási formája, ezért kellemes, nyugodt, biztonságos környezetet biztosítunk, hogy jó közérzettel, örömmel végezzék. Így elősegítjük a **harmonikus, összerendezett mozgást, testi képességeik fejlődését**. A mozgásigény kielégítését szabadon választott mozgásos játékok, illetve az

óvodapedagógus irányításával végzett - mozgásos tevékenységek, mindennapos tornák, játékos lábtornák, mozgásos versenyjátékok szolgálják. /Részletes kidolgozás a mozgásfejlesztésnél /.

Edzés:

Az egészség megőrzéséhez, a jó kondíció megtartásához fontos az ellenálló képesség növelése, a rendszeres szabadlevegőn való tartózkodással.

A gyerekek legalább napi 1 órát levegőznek. Esős, szeles időben a fedett teraszon oldjuk meg. Télen szánkózunk, kedvező időjárás esetén a játék és különböző foglalkozások idejét is szabadban töltik a gyerekek

Derűs, napfényes időben a nagymozgást, az egyéb rendszeres mozgásos tevékenységeket, illetve a játékos testmozgásokat az udvarra szervezzük.

Nyáron megfelelő napvédelemmel napfürdőzhetnek, gyakori a vizes edzés permetező zuhanyozással, lábfürdővel.

Minden esetben figyelünk a megfelelő ruházatra, kerüljük a túlöltözködést.

Pihenés, alvás:

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele a megfelelő mennyiségű alvás, ill. a pihenés amely, a nyugodt körülmények biztosításával valósítható meg. A mi feladatuk, hogy a délutáni csendes pihenő idején biztosítsuk a feltételeket: csend, nyugalom, a csoportszoba szellőztetése, besötétítése, szoros meleg ruhadarabok levétele a kényelmes pihenés érdekében. Elalvás előtt, a közös ima után, mesélünk, ami elősegíti a nyugodt pihenést, elalvást. Alvókát hozhatnak a gyermekek. A csoportokban és egyénenként is változó az alvási igény, próbáljuk a legrugalmasabban kezelni, a felkelési idő kitolásával, illetve előrehozatalával.

A szülők az óvoda munkájából legnagyobb értéknek a kulturált életforma szokásainak kialakítását tartják.

Az óvodai élet 3-4 éve alatt az önállóság legmagasabb fokára próbálja eljuttatni a gyerekeket. Gondot jelenthet, ha az otthoni elvárások, megerősítések hiánya, hátráltatja a szokások belsővé válásának folyamatát.

Fontosnak tartjuk ezért, hogy a család folyamatosan tájékozódhasson az óvodai élet szokásairól, feladatainkról és módszereinkről, /faliújság, személyes beszélgetések, online kommunikációs csatornák/ hogy az otthon is hasonló követelményeket állítsanak gyermekeik elé.

Egészségügyi felvilágosító munkát is végzünk a megfelelő szakemberek (védőnő, óvoda orvos, fogorvos) bevonásával, különböző prospektusok kihelyezésével, szülői fórumok szervezésével.

4.3 Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása:

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának *érzelmi vezéreltsége*. Ezért nagyon fontos az érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A csoportszobákat, öltözőt, mosdót, úgy rendezzük be, dekoráljuk, hogy a gyerekeknek hangulatos, biztonságos, melegséget árásszon.

Befogadás:

A gyermek, szülő és óvoda kapcsolata már **a nyíltnapon** elkezdődik. Ilyenkor találkoznak az itt dolgozókkal, illetve ismerkedhetnek az épülettel. Megtekinthetik az óvoda helyiségeit és-a leendő csoportszobát, mosdót, öltözőt. Az óvodával kapcsolatosan felvetődő kérdéseikre válaszolunk.

A beiratkozást követően a hivatalos kiértékelésen túl egy délután, előzetes szülői értekezletre hívjuk meg a szülőket. Itt megbeszéljük a legfontosabb dolgokat / várható napirend, szokások, családlátogatás időpontja /, rövid ismertetőt adunk *a keresztényi nevelésünk tartalmáról, alapelveinkről*.

A május végén tartandó gyermeknap rendezvényünkre a leendő óvodásainkat is meghívjuk. Ezeken, az alkalmakon kívül még bármikor előre egyeztetett időpontokban belátogathatnak az óvodába.

Akik ezt igénylik és lehetőséget biztosítanak rá, a nyári hónapok során **meglátogatjuk otthonukban a gyerekeket.** Ekkor kötetlenebbül mondhatja el a szülő a konkrét tudnivalókat a gyermekéről, amely alapján elkészítjük az anamnézist, rögzítjük a legfontosabb adatokat, a gyermekek kiválaszthatják, hogy mi legyen a jelük az óvodában.

Az előzetes szülői értekezleten vagy a családlátogatáson egyeztetjük a beszoktatás kezdetének időpontját. Az "anyás" illetve szülő beszoktatást részesítjük előnyben, a gyermek érdekeit előtérbe helyezve.

Mindezeket azért tartjuk fontosnak, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

A beszoktatási idő alatt ismerik meg az óvodai szokásokat, napirendet, amelyhez a felnőtteknek és a gyerekeknek is alkalmazkodniuk kell, úgy, ahogyan az a továbbiakban is gyakorlat lesz.

Óvodába lépéskor már a gyermeket kedvező érzelmi hatások kell, hogy ériék, ezért az óvoda Ez az időszak a gyermek számára nagyon fontos - befolyásolja további óvodai életét. A gyerekeknek érezniük kell, hogy cselekedeteink azt a célt szolgálják, hogy ők biztonságban érezzék magukat az óvodában. Kiemelkedő szerepe van a testi kontaktusnak, /ölbe vétel, simogatás / a dicséretnek, türelemnek.

A szülőkkel, családdal való pozitív kapcsolat kialakítása is fontos, hiszen már ilyenkor megalapozzuk a kölcsönös bizalmon alapuló jó együttműködést.

Az óvodapedagógus helye és kapcsolatai a csoportban:

A 3-4 év alatt, melyet a gyermek az óvodában tölt, mindvégig fontos magatartásuk alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Ez alakítja a továbbiakban a felnőtt és gyermek közötti tiszteletteljes, szeretetteljes viszonyt.

Az óvodapedagógus a csoport irányítója fontos szempont ezért, hogy az óvodapedagógus minden kisgyermekkel kerüljön szoros kapcsolatba, ne legyenek kivételek. A kisgyermekek más-más tulajdonságokkal rendelkeznek és nekünk fő célunk és feladatunk azok megismerése és továbbfejlesztése.

Az óvodában az óvodapedagógus pótolja azt az érzelmi biztonságot, amelyet eddig az édesanya jelentett. A gyermekek érzékenyen reagálnak az óvodapedagógus érzelmeire, ezért próbálunk nyugodtak, higgadtak lenni, hiszen hangulatunk tükröződik a csoport hangulatán. Ez a magatartás képezi a gyerekek fejleszthetőségének alapját.

Jó közösséget kialakító munkánkhoz fontos a következetesség betartása. A megértés a tolerancia szintén nagyon fontos, mert nélküle nem tudjuk helyesen értékelni gyermekeinket és ezzel is ösztönözhetjük egymás iránti tűrőképességük kialakulását.

Semmi sem vonzza jobban a gyermekeket óvodapedagógusaikhoz, mint az, ha a gyermek megérzi, hogy a felnőtt szereti, és következetesen becsüli egyéniségét.

Ha valamit kérünk, vagy követelünk, mindig figyelembe vesszük a gyermek életkorát, illetve fejlettségi szintjét, ugyanakkor szem előtt tartjuk fejlesztésének feladatait.

Egyéni bánásmód:

A gyermekeknek stabil érzelmi támaszt nyújtó, kiegyensúlyozott óvodai légkört kell teremtenünk ahol állandó értékrend veszi körül.

Minden gyermek érezze, hogy fontos a közösségnek, így képesek lesznek nyitottakká válni. Alapvető feltétel a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak ismerete. Fejlődésüket egyéni képességeik alapján mérjük, erre építve tervezzük a fejlesztésüket. Ebben nagy szerepe van az óvodapedagógus gyermekre figyelő személyiségének.

Szükséges megismerni minden gyermeknek a családi hátterét is, amely befolyásolja viselkedését, tulajdonságait.

Minden óvodapedagógus kiemelt feladata a minden gyermeket megillető egyéni bánásmód és a rászorultak **differenciált fejlesztése**. Egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.

Megtervezett játéktevékenységek során jól alkalmazható az egyéni bánásmód elve, tág lehetőségek adódnak a differenciált fejlesztésre.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A kiemelkedő képességű gyerekeknek fejlettségüknek megfelelő szintű /nehézségű/ feladatokat adunk, így segítve további fejlődésüket.

Minden gyermeket az óvodába lépés kezdetétől figyelemmel kísérünk, hogy megismerjük, és folyamatosan követni tudjuk egyéni jellemzőit, fejlődését, erről a szülőket tájékoztatjuk.

Így tudunk hatékonyan, egyénre szabottan foglalkozni velük.

A baráti kapcsolatok alakulásánál figyelemmel kísérjük a népszerűség, illetve az elszigetelődés okait. Próbáljuk a gyerekek közötti jó kapcsolat kialakulását és a peremhelyzetre kerülő gyerekek jobb pozícióba kerülését elősegíteni.

Arra neveljük a gyermekeket, hogy elfogadják, megértsék, hogy az emberek különböznek egymástól.

A nemi identitás kialakulásának támogatása mellett, a tradicionális nemi szerepek határainak tágítása, a sztereotípiák merevségének oldása (a fiú is sírhat, a lány is lehet határozott) is feladatunk.

Értékelés:

Az önbizalmat az óvodapedagógusi értékelés és a társaktól érkező pozitív visszajelzés nagymértékben elősegíti. A gyermek előnyös tulajdonságait a közösség előtt is kihangsúlyozzuk, ezáltal növeljük önbizalmát.

Értékelés során a kívánt magatartást hangsúlyozzuk. Mindig az adott feladatot, tevékenységet értékeljük.. Mindig a saját teljesítő képességéhez viszonyítunk.

Az értékelés fejlesztő hatását fokozzuk, hogy a gyermekek az őket ért kudarcot, bánatot fel tudják dolgozni. Ehhez az adott csoportban dolgozó óvodapedagógusok azonos pedagógiai szemlélete, a következetes együttműködés szükséges.

Közösségi élet szokásainak kialakítása:

Katolikus nevelésünk alapja a közösség. A gyermek a családból érkezve egy új közösség tagja lesz, átéli az együttlét, az együtt tevékenykedés örömeit.

Mindennapjainkat úgy tervezzük, szervezzük, hogy az fokozza a közösségbe tartozás érzését. A szocializáció szempontjából nagy jelentőséget tulajdonítunk a *közös élményeknek*, amelyeket a különféle tevékenységeink során élhetünk át a gyermekekkel.

Rendszeresek a közös élményt nyújtó séták, kirándulások, bábszínház, templomlátogatás, amikkel gazdagítjuk a játék tartalmát, lehetőséget nyújtunk a megismerésre, tapasztalatszerzésre.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A közös élmények során nagyon fontos, hogy olyan szabályok rögződjenek gyermekeinkben, melyek később segítik majd őket a helyes magatartás megválasztásában. / másokra odafigyelés, alkalmazkodás képessége, a másik gondolatainak meghallgatása, együttérzés, segítőkészség, önzetlenség /. A közösen végzett tevékenységek során a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozását segítjük elő.

Ezek határozzák meg továbbiakban az erkölcsi fejlődésüket, erkölcsi tulajdonságaik megalapozódnak, gyermeki jellemük alakul.

A környezettudatos magatartás megalapozása az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével. A természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés, a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapozása.

Jelentősnek tartjuk a csoportok *mindennapjaival kapcsolatos szokások* kialakítását: egymás üdvözlése érkezéskor, távozáskor elköszönés, érdeklődés egymás iránt, a betegek számontartása, rajzküldés

A szokások, szabályok a közös élet nyugalmanak, a gyermekek védettségének, biztonságérzetüknek biztosítékai. A szabályok meghatározásánál az óvodapedagógusok érvényre juttatják a célszerűséget és figyelembe veszik az életkori sajátosságokat.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell szerepet tölt be.

Ünnepek - hagyományok, megemlékezések:

Katolikus óvodánk feladata, hogy megtanítsuk a gyerekeket (és rajtuk keresztül a családokat) a lélekből fakadó ünneplésre, megemlékezésre, hagyományteremtésre, ahol a hangsúly nem az anyagi javakat tükröző külsőségekben van. Ezért is teszünk meg mindent annak érdekében, hogy a gyerekekkel életkoruknak megfelelő szinten tanítsuk meg az ünnepek tartalmát (történelmi múlt, bibliai történetek, szentek élete) és minél emlékezetesebbé tegyük ezeket, a jeles eseményeket.

Az ünnepek kiemelkedő szerepet kapnak óvodai életünkben. Örömet, boldogságot, vidámságot hoznak a mindennapokba, a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával:

- * a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapozása;
- * az egyházi és a világi ünnepek megélése

A **távlatok** állítása a gyerekközösségben a személyiség fejlődésének serkentője, fokozhatjuk vele a gyermekek örömet, ösztönözzük őket a cél elérésére. Fontos, hogy a távlatok jellege, tartalma, ideje alkalmazkodjék az életkori sajátosságokhoz. Ezért kiscsoportban csak egy héttel előtte kezdjük a készülődést, a későbbiekben egy hónapig nyújtjuk az időtartamot.

Csoporton belül ilyen hagyományok - már kiscsoporttól kezdve:

- *A név- és születésnapok* megtartása. Ez az egészséges pozitív énkép alakulása szempontjából kiemelkedő. Ezt igyekszünk közös köszöntéssel, ajándékozással fokozni.
- Többször szervezünk *zenés műsort* a gyermekek számára, ahol színészek, bábosok, zenészek, néphagyományörző csoportok szórakoztatják a gyerekeket.
- A néphagyományokból a *jeles napokat* is figyelemmel kísérjük. Célunk, hogy megismerjék a régi népszokásokat, népi hiedelmekkel, népi játékokat, eszközöket. A népi mondókák, szólások, versek, népmesék tanítása beépül a gyerekek mindennapjaiba.
- A *bábszínház, színház, kiállítás* látogatás pedig pótolhatatlan élmény.

A szülőkkel való pozitív kapcsolattartás megerősítése érdekében a nagyobb, **egész óvodát, érintő ünnepeket**, rendezvényeket nyitottá, mindenki által látogathatóvá tesszük. (Őszköszöntő, Szt. Márton napja, karácsonyi ünnep, ~~óvodai farsang~~, Gyermeknap délután)

Ünnepeink, megemlékezéseink:

Az óvoda életével kapcsolatos:

• szeptember	Befogadó ünnepség
• október	Az állatok világnapja
• február	Farsang
• március 15.	Nemzeti ünnep
• március 22.	A víz világnapja
• április 22.	Föld napja
• május 1.	Madarak és fák napja
• május	Anyák napja
• május	Gyermeknap
• június	Évzáró

Egyházi:

augusztus vége	Veni Sancte
• szeptember 12.	Mária névnapja, Egyházközségünk búcsúja
• szeptember 24. napja	Szt. Gellért a katolikus iskolák, óvodák
• szeptember 29.	Szt. Mihály
• október 8.	Magyarok Nagyasszonya
• november 1.	Mindenszentek
• november 11.	Szt. Márton
• november 19.	Szt. Erzsébet
• november-december	Advent
• december 6.	Szt. Miklós
• december 24,25	Karácsony
• január 06.	Vízkereszt - házszentelés
• január 18.	Árpádházi Szt. Margit

• február 2.	Gyertyaszentelő Boldogasszony
• február 3.	Szt. Balázs
• február-március	Hamvazó szerda Nagyböjt-Húsvét
• Húsvét 4. vasárnapja	Jó Pásztor ünnep
• május	Anyák napja
• május-június	Pünkösöd

4.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása:

Az **anyanyelvi nevelés** átfogja az óvodai nevelőmunkánk minden területét, közvetítő elemként jelen van nevelési feladataink megvalósulásának minden mozzanatában.

Az óvodánkba járó gyermekek anyanyelvi beszédképesség szintje igen változó.

A beszédfejlesztés szempontjából nagyon fontos, hogy az óvodába járás kezdetétől, már a befogadás időszakában pozitív érzelmi kapcsolat alakuljon ki a gyermek és az óvodapedagógus között. Mindehhez szükséges, hogy megteremtjük az oldott, közvetlen légkört a napirenden belül, a különböző tevékenységek során, amelyben a gyermek megnyílik, beszéde kibontakozik. Ez fontos életük további részére is, a gyermeki lélek nyitottsága, a beszélőkedv gondolatainak és érzelmeinek a kifejezését teszi lehetővé.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének ösztönzése, fenntartása nagyon fontos feladatunk. Ehhez a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges odafigyelni, amelyek további gondolkodásra készítik őket.

Az anyanyelvi nevelés hatékonyságának érdekében fontos, hogy az óvoda minden dolgozójának kommunikációja *modellértékű* szerepet töltsön be.

Nagyon fontos, hogy a gyermekek számára az **ismeretszerzés** pszichikus feltételeit megteremtjük. A 3-7 éves gyermekek pszichikus sajátosságaikból adódóan az ismeretek sokaságát halmozzák fel. Feladatunk egyrészt a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységben, élethelyzetben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, stb.) fejlesztése.

A gyermekek természetes kíváncsiságára, felfedező vágyára, egyéni érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építünk. Ennek érdekében biztosítjuk a gyermekeknek a változatos tevékenységeket, amelyen keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő társadalmi és természeti környezetből. Ehhez a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása. Adottság - képesség kölcsönhatása itt igen meghatározó. Ez függ az egyéntől, szülői háztól és a nevelőtől.

Tanév elején és végén logopédus segítségével mérjük fel a gyermekeket. A kapott eredmények alapján tervszerűen történik a gyermekek nyelv és beszédfejlesztése játékos nyelv- és ajakgyakorlatokkal, anyanyelvi játékokkal, bábokkal.

5. AZ ÓVODAI ÉLETÜNK MEGSZERVEZÉSÉNEK

ELVEI

Óvodánk a város északi részét érintő magánházi zártkertű területen a Servita – Tavassy Antal - Jankovics Dezső utcák által határolt részen terül el 759 négyzetméteren.

Ebből beépített rész 420 négyzetméter, az udvar 339 négyzetméter.

Az óvodánkban a nevelőmunka központjában a gyermek áll. A 3 csoportszobába, mely különböző nagyságú, átlagosan 22 - 24 gyermek jár.

5.1. Az óvoda személyi feltételei

Az óvodában 11 alkalmazott dolgozik

Munkakör	Fő
Pedagógiai képesítéssel rendelkező pedagógiai munkát végző, főállású óvodapedagógus.	6
Pedagógiai munkát segítők: főállású dajka	3
konyhai dolgozó	1
karbantartó	1

Az óvodapedagógusok felsőfokú végzettséggel rendelkeznek,

Innovatív pedagógiai törekvéseink biztosítják az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek értékrendjét és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötések csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Nevelőtestületünk együttműködő, jó közösséget alkot. A meglévő értékeinket /jó kezűgyesség, szép énekhang, szervezőkészség, stb. / szívesen, a másoknak való segítséssel kamatoztatjuk.

Az óvodapedagógusi párok egy-egy gyermekcsoportban felmenő rendszerben jól együttműködve dolgoznak.

Elfogadó, segítő, támogató attitűdjük mintát, modellt jelent a gyermekek számára.

A meglévő eredményeink megtartásához, illetve a továbblépéshez elengedhetetlen, hogy tovább képezzük magunkat. Ennek érdekében különböző továbbképzéseket veszünk részt, amelyet a továbbképzési tervben ütemezünk. A továbbképzéseken tanultakat egymásnak átadjuk, beépítjük munkánkba, biztosítva a gyermekek sokrétűbb fejlesztését

Az óvodapedagógusok között a tanév során rendszeresen kezdeményezünk szakmai megbeszéléseket, melyek során kölcsönösen szerzünk tapasztalatot, meggyőzzük egymást, formáljuk nézeteinket. Az ehhez szükséges tulajdonságainkat (tolerancia meggyőzőképesség, másság elfogadása, vitakészség) is folyamatosan fejlesztjük.

A *dajkák* az óvodapedagógusok munkáját segítve vesznek részt eredményeink elérésében, ők munkakörüknek megfelelő végzettségűek.

Nagy segítség továbbá a karbantartó jelenléte, aki az udvart tartja rendben, és az épülettel kapcsolatos kisebb javításokat elvégzi

Az óvoda céljainak elérését az óvoda alkalmazottainak összehangolt munkája biztosítja, melyet áthat a katolikus küldetésstudat.

Hitre nevelés megvalósításában hitoktató és az óvoda lelkésze segítik.

5.2. Az óvoda tárgyi feltételei

Az épület régi, évről évre lehetőségekhez mérten újítjuk fel külsőleg, illetve belsőleg. Az óvodánk egyedi gázkazán fűtése biztosítja a megfelelő hőmérsékletet.

Az óvoda épületének alapterülete: 420 négyzetméter.

Helyiségei:

- 4 foglalkoztató csoportszoba, amiből egyet tornaszobának alakítottunk át,
- 2 öltöző és 2 mosdóhelyiség a gyermekek részére,
- 1 kis helyiség tornaszertár
- 1 öltöző az óvodapedagógusok részére, amely egyben nevelőszoba is,
- 1 öltöző a dajkák részére,
- 1 mosókonyha,
- 1 melegítőkonyha (tálalásra, mosogatásra),
- 1 irodahelyiség,
- 1 felnőtt WC.

A belső falak védelmét a 1,5 m magas műanyaglambéria biztosítja. A falak színét úgy választjuk meg, hogy az megnyugtató legyen a gyermekek számára. /világos pasztell /

A **csoportsobák** nagysága és adottságai nem egyformák /47,5; 41,5; 38,2 négyzetméter/ a férőhelyek száma is változó. A tornaszobának kialakított helyiség 31,6 négyzetméter.

Három terem egymásba nyílik, ezek közül kettő összenyitható, ünnepek, rendezvények alkalmával nagyon előnyös.

A csoportokban az esztétikus, a gyermekek világához közel álló dekorációkkal, sok növényekkel igyekszünk barátságos, családi légkört kialakítani. A vallásos jelleget tükrözi a kialakított imasarkok és az ott elhelyezett szentképek.

A **mosdóban** a szerelvények magassága, mérete megfelel a gyermekek igényeinek.

Az épület hosszában egy **terasz** helyezkedik el, ami az esős időben is biztosítja a gyermekek részére a levegőzést. Ide tavasztól ősziig terjedő időszakban asztalokat, székeket helyezünk el, így különböző asztali játékokkal tudnak játszani, illetve rajzolhatnak, barkácsolhatnak az óvodapedagógusok irányításával.

Az óvoda **udvara** lehetőséget nyújt több mozgásos játékra a napos és árnyékos részeivel. Területének egy része füves, amely gyermekek számára a szabad levegőn való tartózkodást még kellemesebbé teszi.

Az udvar zárt kerítése mellett sövény húzódik, több fa és a virágládákban elhelyezett virágok szépítik az udvart.

Az udvari **vízcsap** a gyermekek kézmosási és ivási igényét elégíti ki.

A mozgásfejlesztést szolgálják a különböző **udvari játékok**, amelyek természetes anyagból készültek és ütécscillapító gumi téglával vannak alapozva, hogy a gyerekeknek öröm legyen a mozgás.

A **felnőtt dolgozók részére** a megfelelő munkakörülményeket az óvoda adottságainak megfelelően biztosítja.

A **szülők fogadására** a lehetőséget megteremtjük.

Az óvoda eszközkészletének jellemzői:

Az óvoda a pedagógiai programjának megvalósításához és zavartalan működéséhez, a szükséges eszközök, használati tárgyak, felszerelések biztosítottak. A gyermekek általi használatuk hozzáférhető módon, megfelel a gyermekek változó testméretének; testi épségük megőrzése érdekében a biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja.

a) A játék és mozgás tevékenység eszközei:

A gyermeki fantázia kibontakozását segítő eszközök, játékszerek biztosítottak, illetve folyamatosan bővítjük, ezzel a különböző játékformákban (gyakorló, szimbolikus szerepjáték, konstrukciós, szabályjáték) a szabad játék lehetőségét megteremjük. Mozgásigényük kielégítéséhez különböző fejlesztő eszközöket biztosítunk.

b) Tanulást segítő fejlesztési eszközök:

A pedagógiai munkához szükséges szakmai eszközeinket, főleg a környező világ tevékeny megismeréséhez és anyanyelvi neveléshez ezeket folyamatosan korszerűsítjük, bővítjük.

Audió-vizuális eszközeink: diaprojektívvetítő, számítógép, videokamera, laptop, projektor

c) Óvodai könyvkészlet:

Könyvtárunkat egyházi szellemű, vallásos és szakmai könyvek, illetve gyermekeknek szóló mese és verses kötetek alkotják.

Eszközbővítéshez a költségvetésből, illetve más forrásból /pályázatok írásával, szponzorok keresésével/ igyekszünk anyagi forráshoz jutni.

5.3. ÓVODAI ÉLETÜNK MEGSZERVEZÉSE:

Az óvoda helyi sajátosságait figyelembe vevő tervezéssel, valósul meg a napirendben és a hetirendben.

Az óvodai nevelésünk tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumokban rögzítjük online (OVPEP, oviKRÉTA) és/vagy papír alapú formátumban. Az abban foglaltak megvalósítását a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében, az óvodapedagógusok feltétlen jelenlétében és közreműködésével szervezzük meg.

Az óvoda csoportszerkezete:

Az óvoda csoportszerkezetének kialakításakor a gyermekek személyiségét, a szülők igényeit és a gyermekközösségek összetételét vesszük figyelembe. Ennek alapján az közel azonos életkorú gyermekekből szerveződő csoportok kialakításának vagyunk hívei.

A napirend

A gyermek óvodai életét céltudatosan alakítjuk ki a *folyamatos, rugalmas* napirendben. Igazodunk a gyermekek fejlettségi szintjéhez, életkori sajátosságaikhoz, egyéni szükségleteikhez, a helyi szokásokhoz. Biztosítjuk a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő tartalmú (5-35perces) csoportos foglalkozásokhoz tevékenységekhez.

A gyermekek életkori sajátosságaiból fakadóan, az állandóság és kiszámíthatóság érdekében, - amely fontos a gyerekeknek a mindennapokban való eligazodáshoz- szükséges, hogy az óvodán belül a napirendünk rendszert alkosson és a különböző tevékenységek ritmikusan, és folyamatosan ismétlődjenek napról-napra.

Napirendünkben a keresztény szokásokat figyelembe véve, keresztény értékrendünknek megfelelő tevékenység formát is tervezünk.:

A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításánál szem előtt tartjuk a játék kitüntetett szerepét.

A megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, harmonikus arányban vannak.

A naponkénti fix időpontok adják a meghatározott életritmust, a rugalmasan kezelt tevékenységek pedig a napi óvodai élet kellemes élményét. A fő időpontok az *étkezés*, az *alvás*, *közös imádság*, ezen kívül amennyire lehetséges a *mozgás* és a *levegőzés* azonos időben ismétlődnek. A többi tevékenységet rugalmasan építjük köréjük, amelyet a csoport óvodapedagógusi terveznek.

Ha a gyerekek a rendszeres életet már az óvodában megszokják, ez későbbi életükre is pozitívan hat.

A gondozásnak kiemelt szerepe van, hiszen a gondozás folyamatában is nevelünk, építjük a kapcsolatot a gyermekkel, egyúttal segítjük önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Napirend, amely minden csoportban alapul szolgál:

06⁰⁰	Szabadjáték, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban Lelki percek, elcsendesedés Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen kötött mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) Gondozási feladatok (tisztálkodás, öltözködés Ima, Tízórai, Tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése, tevékenységekben megvalósuló tanulás - o Verselés, mesélés - o Ének, zene, énekes játék, gyermektánc - o Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - o Mozgás - o A külső világ tevékeny megismerése ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn, séta, játék az udvaron. Gondozási feladatok (öltözködés, tisztálkodás)
12⁰⁰	Közös ima, ebéd pihenés előtti ima, mese,

15 ⁰⁰	Pihenés, Folyamatos felkelés, Gondozási feladatok (öltözködés, tisztálkodás) Uzsonna, Játék, párhuzamosan végezhető tevékenység a szülők érkezéséig
17 ⁰⁰	

Hetirend

Az óvodai élet folyamatosságát a tevékenységek közötti éles határok feloldásában, a gyermekek szabadabb mozgáslehetőségében, az egyéni adottságok, szándékok szabadabb kifejezésében látjuk. A 3-7 éves gyermekek pszichikus sajátosságaikból adódóan az ismeretek tömegét, halmozzák fel. Fontos ezért, hogy a gyermekek számára az ismeretszerzés pszichikus feltételeit megteremtsük, felszínre hozzuk.

Építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára, felfedező vágyára, mellyel tapasztalatokat gyűjtenek, szélesítik ismeretvilágukat.

Fokozatosan juttatjuk el a gyerekeket a játékban megismertektől a játékos tanulás szintjéig.

Ezzel elősegítjük a tudatos figyelem fokozódását, az ismeretanyag elsajátítását az egész nevelés folyamatában.

Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti "átjárás" biztosítása mellett a tevékenységi formák önálló életét is.

HETIREND:

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
* Hitre nevelés * Mozgás * Mozgásos játék rendszeres egészségfejlesztő testmozgás (~~mindennapos mozgás~~)	* Játék * Verselés, mesélés * Ének, zene, énekes játék, gyermektánc * Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka * Mozgás * A külső világ tevékeny megismerése * Matematikai tartalmú tapasztalatok

5.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI:

Szülőkkel - családdal:

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő esetenként hátrány csökkentő szerepet tölt be.

A gyermek harmonikus fejlődésének, személyisége formálódásának egyik biztosítéka, ha a nevelői tevékenységeinket összhangban folytatjuk a családdal. Ez nevelő folyamatunk eredményességét is nagyban, befolyásolja.

A gyermek magával hozza az óvodába mindazt, ami a családban érte, s hazaviszi a családba az óvodában szerzett élményeket, hatásokat. Az óvodapedagógusok ezért figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait és az együttműködés során érvényesítik az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Azt valljuk, hogy céltudatos óvodai nevelésünk csak akkor vezethet eredményre, ha a családi nevelést sikerül vele összhangba hoznunk, /óvoda-család **érzelmi** egymásra hangolódásának elősegítése/**evangelizáció**. Ennek érdekében igyekszünk a szülőkkel mind jobban megismertetni óvodánk szellemiségét, nevelési elveit, pedagógiai programját.

Az óvodapedagógusoknak a gyerekek óvodába lépésének pillanatától célja, hogy minél szorosabb kapcsolatba kerüljenek a szülőkkel és megtalálják a család és óvoda összhangját. Erre több lehetőséget biztosítunk.

Az együttműködés legfontosabb alapelveinek tekintjük:

- Az őszinteséget és a nyíltságot mindkét oldalról. A szülők és az óvodapedagógusok egyenlő partnerekké válnak a nevelésben, egyenrangú nevelőtársi viszony alakul ki kezdetől fogva.
- Szemléletformálás a családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében. Figyelem ráirányítása arra, hogy a gyermek szabadon kifejezhesse személyes képességeit, szabad választási lehetőségeit anélkül, hogy szigorú nemi szerepek által meghatározott korlátozások vonatkoznának rá.

Célunk: tartalmas, hitre épülő együttműködés.

Tiszteletben tartjuk a szülők meggyőződését. Segítjük őket a keresztény nevelés helyes értelmezésében, hogy az óvodai és családi nevelés egyaránt kiegészítve töltse be szerepét.

Az együttműködés tartalma: mindig az adott területre vonatkoztatva a közös fejlesztés érdekében.

Az együttműködés formái:

- *Családlátogatás:* az óvodába lépés előtt már meglátogatjuk a családokat, akik lehetőséget biztosítanak számunkra, hogy megismerjük otthoni környezetüket, a családi közegüket.

- *Egyéni beszélgetés:* a reggeli és délutáni találkozás alkalmával rövid, a gyermekekkel kapcsolatos aktuális dolgok megbeszélése.

- *Fogadóóra*: a gyermekek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja, de előre egyeztetett időpontban is adunk lehetőséget a szülőnek bizonyos problémák megbeszélésére.
- *Szülői értekezlet*: tájékoztatás az aktuális eseményekről, a gyermekek fejlődéséről, az óvoda munkarendjéről, napirendjéről, nevelési módszereiről.
- *Szülők fóruma*: előadás, vitaindító, aktuális kérdések megfogalmazása. Igyekszünk elérni, hogy a szülők aktívak, érdeklődők, segítőkészek legyenek.
- *Nyílt nap*: a leendő óvodások számára is szervezünk ilyen napot.
- *Internetes kapcsolattartás*: zárt Facebook csoport, elektromos levelezés lehetőségei
- *Szülők faliújságja*: tájékoztatás az aktuális dolgokról, cikkek ajánlása.
- *A szülői szervezet*: negyedévenként illetve szükség szerint ülésezik. Az ő közreműködésükkel érvényesítjük a család, a szülők és az óvoda közötti még jobb információáramlást.
- *Alapítványi bál*: pozitív kötődés erősítése az óvoda iránt.
- Óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

A szülői közösségen keresztül történő nevelő-szervező munka:

- *Munkadélután*: Az óvoda szépítése, otthonossá tétele érdekében. Hagyományos ünnepeink előtt közös előkészület, dekoráció-és ajándékkészítés. /Mikulás, Karácsony, Gyermeknap/
- *Közös programok szervezése*: együtt tartjuk a hagyományos ünnepeinket, közös szent miséken veszünk részt
- *Közös kirándulás*: A szülőkkel minden évben 1-2 alkalommal, amely lehetőséget ad a családok közötti szorosabb viszony kialakulására. Egy-egy család számára a távolabbi helyek megismerésére is lehetőséget ad. /anyagiak /
- *A szülők*: A felnőttek munkájának bővebb megismerése érdekében a szülőkkel, nagyszülőkkel kapcsolattartás

Egyházi közösséggel:

Az Egri Főegyházmegye Intézményeként részt veszünk a katolikus egyház életében, szoros kapcsolatot tartunk az óvoda fenntartóval, az óvoda lekipásztorával, egyházközösséggel.

Együttműködés lehetőségei

- Mocorgó mise
- az év liturgikus ünnepei,
- lelkigyakorlatok,
- zarándokutak,
- felnőtt és családi hitoktatás,
- karitatív tevékenységek karitatív szervezetekben (Karitás, Máltai Szeretetszolgálat)

Óvodába lépés előtti intézményekkel:

- bölcsőde
- családi napközik
- szociális intézményekkel

Iskolával:

A Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Jó Pásztor Óvoda, AMI részeként nagyon szoros együttműködő munkát folytatunk – közös programok szervezése az óvodából iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

- Óralátogatás, konzultáció a kompetencia alapú nevelésről
- Iskolai, óvodai rendezvényeken közös részvétel
- Az iskolások és óvodások találkozási (Mikulás, karácsony, kirándulás, sportverseny)

Kapcsolatot tartunk **katolikus társintézményekkel**, tájékozódunk az ott folyó pedagógiai munkáról.

Kapcsolat az óvodai élet során a pedagógiai munkánkat segítő intézményekkel:

- **Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat:** Segítséget nyújt a gyermekek iskolaérettségi fejlettségének vizsgálatában, a különböző fejlesztett területek megerősítésében, ill. az elmaradt területek felismerésében.
- **Család és Gyermejjóléti Központ**
- **Heves Megyei Gyógypedagógiai Módszertani Központ és Nevelési Tanácsadó**
- **Heves Megyei Önkormányzat Pedagógiai Szakmai és Közművelődési Szolgáltató Intézmény- továbbképzési programok.**
- **Forrás Gyermek és Szabadidő Központ:**
 - Bábszínház
 - Gyermekek könyvtár:
 - Manuális foglalkozások
- **Bartakovics Béla Közösségi Ház:** kiállítások megtekintés,
- **Egészségügyi szervekkel** – óvoda-iskola orvos, védőnő, fogszakorvos
- **EKKE**
- Minden olyan intézménnyel keressük a kapcsolatot, amely megismerteti a gyerekeket olyan ismeretekkel, amikkel mi nem rendelkezünk. /csillagászat, meteorológia stb./

Egyéb jellegű kapcsolatok:

- **Eger Megyei Jogú Város Humán Szolgáltatási Iroda:** a szociális és ifjúsági csoportjával együttműködés - szociális segítő jelenléte az óvodában heti egy alkalommal, fogadóóra
- **Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel**

6. AZ ÓVODAI ÉLETÜNK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1 Hitre nevelés

Hitre nevelésünk célja a katolikus embereszmény kialakítása, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása.

Ennek megvalósulása érdekében feladataink:

- Szerető elfogadó légkör, bizalom összetartozás élményének biztosítása.
- Személyes példa, a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- A megfelelő köszönési mód kialakítása.
- A szeretetteljes imádságos légkörben megéreztetni Isten szeretetét, tapasztalják meg a gyermekek a Jézusi szeretetélményt – alakuljon ki bennük az alapvető hitkészség.
- A vallásos élményekkel vallási érzelmeiket ébresztgetjük, erősítjük. Bátran szólítsák meg a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak mindennap.
- Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat), a biztonságérzet erősítése (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).
- Templomlátogatás során ismerkedjenek a liturgia eszközeivel, a helyes viselkedési szokásokkal
- Szívesen látogassanak templomba, családjukkal is. A szentmiséken az összetartozás élménye. Érezzék át, hogy mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymás testvérei vagyunk.
- Iskolába lépés idején a hit tovább élése.

A csoportokban éves terv tartalmazza a megfogalmazott feladatokkal kapcsolatos teendőket, a mindennapos elcsendesedések, lelki percek, beszélgetések anyagát, tartalmát

A hitre nevelés, mely átszövi az óvodai élet egészét, tevékenységi formái:

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok kezdeményezik, irányítják ezeket, illetve a két nagyobb csoportban heti két alkalommal hitoktatók foglalkoznak a gyerekekkel.

- ✓ Lelki percek naponta – 5-10 perc.
- ✓ Játékos hittan foglalkozás heti két alkalommal – 20-25 perc, a két nagyobb csoportban,
- ✓ imádságok, vallásos dalok tanulása.
- ✓ rendszeresen biztosítjuk a feltételeket, megteremtjük a lehetőségeket a Képes Biblia és vallásos témájú könyvek nézegetésére, kezdeményezünk beszélgetéseket, a gyermekeket érintő, érdeklő témában
- ✓ vallásos tárgyú kirakók, színezők, szabályjátékok, jól ismert bibliai és szentekhez kapcsolódó történetek dramatizálása
- ✓ Étkezések, alvás előtti áldáskérés, hálaadás
- ✓ a köszönési mód elsajátítása,
- ✓ tevékenységekben megvalósuló tanulás
- ✓ Templomlátogatások, gyermekmise
- ✓ Közös ünneplések-szentmise látogatása a családokkal
- ✓ az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése (karácsonyi és húsvéti ünnepkörben)

✓ Ajándékkészítés.

Ünnepek és megemlékezések alkalmával feladatunk:

- az ünnep jelentőségének megéreztetése
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése
- az ünnep, jelesnap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből
- az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvoda missziós feladatai:

- o a családok bekapcsolása az egyházközség életébe,
- o a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás, amely megtartó erő.

6.2 Játék

Nevelésünkben a szabad játék integrálja a különböző tevékenységformákat, a tanulás spontán és felajánlott lehetőségeivel komplex műveltség tartalom közvetítésével differenciáltan fejlesztünk.

A játékot úgy szervezzük, hogy a gyermek szabadon választott, minden külső kényszerszertől mentes tevékenysége, önfeledt időtöltése legyen, amely sok-sok örömet, élményt jelent.

A játék a nevelési célok elérésének legfőbb, leghatékonyabb eszköze, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő tevékenység. A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, gazdagodik érzelmvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata, fantáziája segítségével átalakítja a megélt valóságot és környezetét.

Fejlesztő hatással van a játék a nagy- és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is.

Az óvodapedagógus felkészültsége, attitűdje:

Biztos felkészültséggel kell rendelkezünk a gyermekekhez, a gyermekneveléshez kapcsolódó szaktudományokból, ismernünk kell a különböző játékfajták sajátosságait, pedagógiai funkcióit. Fontos, hogy mi magunk is tudjunk, szeressünk játszani.

A megértő, együttműködő nevelői magatartásunkhoz szükséges a magas fokú empátia, melynek a segítségével spontán módon alakítjuk a játékban a legmegfelelőbb magatartási formákat.

A gyerekek egész személyiségünkkel azonosítják magukat, tehát sokat jelentenek a gesztusaink, nonverbális kommunikációink /pillantásunk, mosolyunk, hanglejtésünk/, illetve viselkedésünk, megjelenésünk. Minták vagyunk a gyermek számára. A játék nyelvén kell kommunikálnunk a gyerekekkel. Csak akkor fejthetünk ki hatékony pedagógiai munkát a játék kapcsán, ha ismerjük a gyermek szociális helyzetét, életkörülményeit.

Célok, feladatok:

- A szabad játék kiemelt biztosítása, a testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteljes óvodai élet.
- A gyermek az óvodában maximálisan elégíthesse ki a játék, a játszás iránti igényét. Felszabadultan játszhasson, minél több játékfajtát ismerhessen meg, minden tevékenysége játékos legyen, erősödjének a katolikus magatartásformák és szokások.
- A tradicionális nemi szerepektől való eltérés, egyéni különbségek, motivációk tisztelete (babázó kisfiúk, autózó kislány természetessége)

- A gyerekek képességeinek kibontakoztatását minden eszközzel biztosítanunk kell, minden apró sikerének, fejlődésének örülnünk kell.
- a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése
- erősödjenek a katolikus magatartásformák és szokások

- A játék objektív feltételeinek biztosítása

Nyugodt légkör – nagy szerepe van a konfliktushelyzetek megelőzésében, csökkentésében, illetve megszüntetésében. Időben felhívjuk a gyerekek figyelmét a játék befejezésére, a játékeszközök elrakására,- mindig összhangban a játék sajátosságaival. Mintaértékű kommunikáció, az éppen aktuálisan csoportra és egyénre szabottan formálendő szokások, normák hangsúlyozásával, a szerepjátékba való bekapcsolódáskor az adott játzócsoportra hangolódó szerepformálás).

Pozitív visszajelzések:(játék közben elsősorban metakommunikációval jelezhető „a látom, értem, fontos nekem, örülök, hogy jól érzitek magatokat”. Játék után esetleg az ötletek befogadására, közös eszközkészítésre, játékokkal való bánásmódra, rendrakásra vonatkozóan szóbeli értékelés is elhangozhat).

A megfelelő csoportlégkör biztosítása elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel,

Megfelelő hely - A megfelelő játszóhelyek biztosítása:

A belső terek tagolása a különböző jellegű játékok kibontakozása érdekében a csoportszoba és az óvoda egyéb adottságainak figyelembevételével (közös terek, egyéni játékokra alkalmas terek, nagyobb és intímabb terek, zajos és csendesebb tevékenységek tere).

A terek változtathatóságának, rugalmas átalakíthatóságának, átjárhatóságának biztosítása, inspirálás (eszközök és normák) a különböző játéktevékenységekhez. Az adott lehetőségekkel úgy kell gazdálkodni, hogy mindenki nyugodtan tevékenykedhessen, de alkalomadtán könnyen át lehessen váltani egyik tevékenységi formáról a másikra. A hely biztosításánál számba kell venni a csoportszobán kívüli helyiségeket is /pl.: öltöző-folyosó, tornaszoba/

Játékidő: Az óvodában kiemelt a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentőségének, az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

Játékeszközök: A gyerekek a játékokat a polcokon szabadon elérik és azokkal kedvük szerint játszhatnak. A megfelelő, készen vett játékeszközök mellett meghatározó eleme a közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök biztosítása. Ez megerősíti a gyermeki kreativitás, önkifejezés, alkotókedv, közös tervezés, együttműködés interakciós kultúra kibontakozását, annak átélését, hogy nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet.

Tapasztalatszerzés irányítása, élmények szerepe: Gondoskodnunk arról, hogy a gyerekek minél jobban megismerjék környezetüket. Arra törekszünk, hogy a tapasztalat- és ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki a gyermekekben. A tapasztalatszerzés folyamatában és a játékban is megmutatkoznak a gyerekek ismeretei közti különbségek. A közös élmények gazdagításával /séták, kirándulások, kiállítások

látogatása, a város nevezetességeinek megismerése/ próbáljuk elérni, hogy a különbségek csökkenjenek.

JÁTÉKFAJTÁK:

Gyakorló játék: Eleinte hang, beszéd játékos utánzása / halandzsa /, a játékos mozgást ugyanazon a szabályok szerint ismétlése, játékszerek, eszközök rakosgatása, játék, különböző anyagokkal /víz, homok/ önálló tevékenységként jelentkezik. Később a konstrukciós és szerepjáték elemeiként jelentkezik.

Szimbólikus- szerepjáték:

A szimbolikus játék a szerepjátékot megelőző játékforma, két formáját ismerjük, egyrészt, amikor a gyermek saját cselekvését, viselkedését úgy utánozza, hogy mással végezteti (babák sétáltatása), másrészt, amikor másoknál megfigyelt cselekvést utánoz (pl. havat lapátol, mint az apukája).

Ez a játék a gyakorló játékból alakul ki. Később kialakul az együttjátszás igénye, képesek a cselekvések összehangolására, egyszerűbb közös játékok megszervezésére. Elfogadják társaik elgondolásait, alkalmazkodnak a játék szabályaihoz, még számukra kedvezőtlen szerepeket is vállalnak. Tudnak vezetni és alkalmazkodni is. Megfelelő tapasztalatok, élmények birtokában önállóak a közös tervezésben.

Építő játék, konstruáló játék:

Eleinte gyakran tudnak olyan építményeket alkotni, melyek bonyolultak, megismételni azonban még nem tudják. Később az építő játék elemeiből játékszereket is tudnak készíteni, képesek élethelyzeteket reprodukálni, közben építenek, szerelnek, szerkesztenek, bonyolultabb építmények újra alkotnak. Óvodáskor végén alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre. Képesek különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.

Szabályjáték:

- Egyszerű szabályjátékok, melyben nincs különösebb kötöttség /körjáték /, elsősorban a gyermek mozgásszükségletét kielégítő szabályjáték.
- Olyan szabályjátékok is választhatók, melyek megkívánják, hogy a győzelem elérése érdekében közösen törekednek a szabályok betartására.
- Nagyobb ügyességet, szellemi erőfeszítést igénylő szabályjátékok: bonyolultabb szabályok megtanulására képesek, miközben örömmel játszanak.

Dramatizálás, bábozás:

- Kezdetben érdeklődésüket elsősorban a bábu mozgása kelti fel. Jó, ha van a csoportban néhány olyan báb, melyet az óvodapedagógus gyakran használ, mely a gyerekek között "él", helye van a csoportban. Fontos, hogy a saját élményeik eljátszásához megfelelő gyerekméretű bábok paraván álljanak rendelkezésre.
- Közös bábkészítés. /sík, fakanál, terménybáb/

Barkácsolás, rajzolás, festés, gyurmázás, kézimunka, megfelelő hely, eszköztár, inspiráló anyagok biztosításával.

Udvari játéklehetőségek:

Az udvar nagy része füvel borított, ami sokféle játéktevékenységre ad lehetőséget.

A homokozó:

A homokozóban egyformán alakulhat gyakorlójáték, szerepjáték, szabályjáték. Megismerkednek a gyerekek az anyag (homok) fizikai tulajdonságaival.

Tapasztalatokat szereznek pl.: halmazállapotról, mennyiségről, esésről stb.

Udvari mászóakák, tornaszerek:

Ezekkel is mozgásra, játékra motiváljuk a gyerekeket, illetve szerepjátékra. A betonozott részen színes krétával is rajzolhatnak. Gyakran kezdeményezünk mozgásos játékokat az udvaron. A kint lévő asztaloknál rajzolhatnak, képeskönyveket nézegethetnek, hajtogathatnak, barkácsolhatnak, gyurmázhatnak, szappanbuborékot fújhatnak.

Egyéb kiegészítő eszközöket is biztosítunk: célba dobó játékok, ugráló kötél, karika, labda.

A játékirányítás:

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.

Tudatosan megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenlét, pedagógiai optimizmus. Potenciális partner, akit érdekel, amit a gyerekek játszanak, tesznek.

A szabad játék és játszótárs választás biztosítása, a kreativitás ösztönzése, támogatása. A játék elképzelések megbeszélésének inspirálása. A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel (pl. társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkésszeggel, önértékeléssel, önértékesítéssel, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok). A játékirányítás sajátossága, hogy közvetett, együttműködő, indokolatlanul soha nem avatkozunk be a gyerekek játékába. Közbelépünk, ha a gyerekek egymást zavarják, a testi épségük veszélybe kerül, a konfliktusokat nem képesek önállóan megoldani. Beavatkozunk, ha a gyerekeknek játék közben technikai tanácsra van szüksége, igénylik az aktív jelenlétet.

Célunk az, hogy a gyermeknek ne csak az óvodai játéka fejlődjön, hanem az otthoni is. Ehhez a szülők segítsége szükséges, hogy lehetőségeikhez mérten megteremtsék az otthoni játék minden szükséges feltételét, legfőképpen az együtt töltött időt. A beilleszkedési időszak a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás megkezdésére, hiszen a modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására, a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítésére is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék prioritására építő óvoda.

Szívesen nyújtunk segítséget ötletekkel, tanácsokkal a napi találkozásokkor.

6.3 Verselés, mesélés

Az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe.

Lényeges, hogy nyelvi értékű mesét, verset halljanak a gyermekek, mert a szókincs, szókészlet bővítésének alapját, anyagát a gyermekek tapasztalt élményei szolgálják.

A mindennapos többnyire játékos mozgással is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményt nyújtanak.

Az anyag kiválasztásnál figyelembe vesszük, hogy a felhasznált irodalmi anyagunk sokrétű, a népi mondókák különböző fajtáitól /ujjas, jártató, ringató, kiolvasó / a népmeséken keresztül a mai irodalmi művekig tartalmazzon, de hallgassanak igazi - hozzájuk mégis témában közel álló klasszikus műveket is. A meséket úgy választjuk ki, hogy kiválóan alkalmasak legyenek az óvodás gyermekek szemlélet módjának és világképének kialakítására. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, erős jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a szabadjáték tevékenység területén

- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.
- Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre, gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársaként nyelvi kifejezésminták adása.
- A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszéd támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prosódiai elemeinek gazdagításával. Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

Katolikus óvoda sajátosságaként bibliai történetekkel is megismertetjük a gyerekeket - keresztényi tudat erősítése.

A fejlesztés tartalma:

Az anyanyelvi nevelés területén kiemelkedő a bábozás szerepe. A bábok külseje, mozgatása lenyűgöző élmény számukra, ezekkel már kiscsoporttól ismerkednek. Kezdetben paraván nélkül mozgatják a bábút, később paravánt is használunk. A bábozás közben felszabadulnak a gátlások, a szorongások. Bátorságuk megnő, fejlődik beszédképességük. A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával. Ráébredt mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra, külvilágra irányított megismerési törekvésre.

Ezenfelül a dramatizálás és számtalan lehetőség alkalmazása Pl: felnőtt által megkezdett mese befejezése, kiegészítése, gyermekek meséje egy-egy ismert mesehősről, képolvasás.

Bibliai történetek megjelenítése.

A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében (mesebefejezés rajzzal, saját mesekönyv készítés). A mesélés, verselés, mondókázás az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.

Középső - nagycsoportban többször visszük a gyerekeket bábszínházba, illetve a színház gyermek előadásaira – ez ösztönző hatással van játékuikra. Az óvodába is meghívunk vendégelőadókat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A beszéd a gyermekek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. Arra törekszünk, hogy összefüggő mondatokban, választékosan fejezik ki magukat.

A különböző hangzókat tisztán ejtik.

Sokszor szívesen verselnek, mondókáznak, mesélnek. Tudnak 10-12 verset, hosszabbat-rövidebbet. El tudnak mondani 3-5 mesét. Van kedvenc meséjük, mesehősük. El tudják mondani több mese tartalmát.

Alkalmazzák az irodalmi művekből megismert kifejezéseket, jellemző szófordulatokat. Saját maguk is szívesen találnak ki hosszabb-rövidebb történeteket, meséket..

Örömmel báboznak, dramatizálnak nemcsak saját kedvükre, hanem a közös játék, a másoknak szerzett élmény motivációjából is.

Játékidőben a szabadon választott mesés- és képeskönyvek nézegetésével alakul a könyv iránti szeretetük.

6.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Fontosnak tartjuk a zenei nevelést, hiszen a gyermek érzelmi életét értelmi képességeinek fejlődését és mozgásfejlődését is nagymértékben befolyásolja.

A gyermekek nagyon igénylik az óvodai élet bármely szakában a dalok, énekes játékok ismételt meghallgatását, lejátszását, ezért az éneklést, zenélést a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Óvodánkban a személyes énekhangot helyezzük előtérbe, mert a gyerekek érdeklődését legjobban az élő hang kelti fel, és az óvodapedagógushoz személyes kapcsolat fűzi őket. Ezért szívesebben is utánozzák őt.

A felnőtt által leggyakrabban használt hangszer a furulya, de lehetőség szerint próbáljuk minél több hangszerrel megismertetni a gyerekeket. /Xilofon, dob, triangulum, cintányér, furulya, és különböző fából készült hangszerek. Ezeket a hangszereket a foglalkozásokon igyekszünk minél többet használni. Minden csoportban van ~~CD-lejátszó~~ IKT eszköz, ami a zenehallgatás változatosságát segíti.

A fejlesztés célja, feladatai:

- Fogékonnyá tenni a gyermekeket az értékes, szép zene befogadására.
- Zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése
- Zenei ízlésük formálása, saját néphagyományuk megismertetése, néptáncok, népi játékok.
- Zenei hallásuk és ritmusérzékük fejlesztése, harmonikus, szép mozgás elősegítése.
- Zenei anyanyelv megalapozásának előkészítése.
- Zenehallgatás, egyházi zene, vallásos tartalmú dalok megismertetése
- Ismerkedés a hangszerekkel
- Ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.

A felhasznált zenei anyag:

Fejlettségnek megfelelő hangterjedelmű pentaton jellegű, hat hangterjedelmű népi gyerekjátékok, gyerekdalok, mondókák és műdalok.

Zenehallgatásként megismertetjük a gyerekeket más népek dalaival és a kortárs zenei alkotásokkal is.

Az éneklési készség, a ritmus és hallásfejlesztés módja:

Az éneklési készség alakulása az óvodában a gyermek utánzási vágyán alapszik. Gyakori énekléssel keltjük fel a gyerekek érdeklődését, akik fogékonyságuk, kedvük szerint bekapcsolódnak.

A fejlődéshez szükséges a sokszori ismétlés, ezért szem előtt tartjuk, hogy a gyerekek játékhelyzetben szívesen énekelnek. Az ismétlés egyhangúságát eltüntetni a játék izgalma, öröme.

- A magasabb és mélyebb hangok beszéden, éneken, hangszeren történő felismertetése és térbeni érzékeltetés megpróbálása.
- Változatos szövegű és dallamú motívumok visszaéneklése öt hangterjedelemben.
- Halk és hangos közötti különbség megfigyeltetése, felismerése, alkalmazása beszéden és zörejen.
- Különböző zörejek, 2-3 dallamjátszó hangszer és ritmushangszer hangszínének felismertetése.
- Az egyenletes lüktetés, vagy a ritmus érzékeltetése mondókázás, éneklés, járás közben játékos mozdulatokkal és ritmushangszerekkel.
- A spontán zenei érdeklődés felkeltése énekes beszéddel, mondókákkal, dalokkal.

A zenei alkotófantázia fejlesztése:

Főleg 5-6-7 éves korban lehetséges. Ebben az életkorban a gyerekek öntudatosak, bátrak és önállóak. Igénylik a közös játékot, a csoporthoz tartoznak, de már kisebb baráti köröket is alakítanak. Örülnek az énekes játék változatos formáinak. Szeretik, ha értelmüket, alkotóképességüket próbára tesszük. Szívesen énekelnek, maguk is kezdeményeznek, játékot. Arra biztatjuk őket, hogy spontán dúdolgatásból kiindulva szándékosan találjanak ki dallamokat versekhez, mondókákhoz, bábozáshoz. Énekelve meséljenek, bábozzanak a maguk és társaik öröme, szórakoztatására. Esetleg találjanak ki játékokat egy-egy énekhez, vagy adjanak ötleteket szemléltető eszközök elkészítésére.

Az énekes játékok mindennapi alkalmazásának lehetőségei:

A nap folyamán bármikor sor kerülhet énekes játékok játszására a gyerekek igénye szerint. Jó idő esetén, főleg a nyári hónapokban az udvaron is sok lehetőség adódik az énekes játékok gyakorlására. A gyerekek annyiszor játszhatnak el egy-egy játékot, ahányszor kedvük tartja. Az ünnepi előkészületekhez az énekek is hozzájárulnak. A műsorok összeállításánál alapvető, hogy a gyerekek a már ismert játékokat énekeljék, játsszák úgy, hogy a felkészülésre ne fordítsanak külön időt.

A zenehallgatás lehetőségei az óvodában:

Az óvodai zenehallgatás célja a zenei ízlés formálása kezdete. A zenehallgatásra szánt műveket bármelyik korból, bármelyik néptől választhatja az óvodapedagógus. Az egyetlen szempont a zene szépsége és művészi értéke. A gyerekeknek az a legnagyobb élmény, ha az óvodapedagógus énekel vagy valamilyen hangszeren játszik. Énekelnek a nagyobbak a kisebbeknek, iskolásokat, vagy képzett zenészeket is meghallgatunk. /táncház /.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Célunk, hogy a gyerekek a mondókákat, a hat hangterjedelmű dalokat, 5-6 alkalmi és egyházi éneket, dalt tudnak tisztán, szép kiejtéssel mondani, énekelni. Természetes tempóban biztosan énekelnek csoportosan és egyénileg is. Egyszerűbb dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza egyénileg is. Az ismert dalt szöveg nélkül, dúdolva is tudják énekelni.

Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbségeket, maguk is tudnak így énekelni és dalt kezdeni. Ezt kézmozgással is érzékeltetni tudják.

Felelgetős játékokat két csoportban, az óvodapedagógus segítségével is tudnak játszani. Ismerik a halk és hangos közti különbséget és tudnak így énekelni, beszélni, tapsolni. Képesek zenei fogalom párokat felismerni és összekötni.

Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről, kezdő, belső vagy záró motívumról. Tudnak dalokat jelre hangosan és magukban énekelni. /dallambújtatás /

Megkülönböztetik a természet és a környezet zöreje- és beszédhangjait. Ismerik néhány hangszer jellegzetes hangját, megszólaltatásuk módját. /fúvós, pengetős, ütős, vonós /. Megkülönböztetik az egyenletes löktetést a dal ritmusától. Ütő hangszereket használnak: löktetés, ritmus, motívum-hangsúly kiemelésére

A jól ismert mondókákat, dalokat ritmusuk alapján is felismerik. Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsolnak egyénileg is.

Énekléssel és mozgással bemutatják a normál tempónál gyorsabbat, lassabbat.

Térformákat alakítanak az óvodapedagógus segítségével.

6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek ábrázoló készségei, képességei az óvodába érkezésükkor különbözőek.

Mivel a gyerekek egyik legkedveltebb szabadidős tevékenysége a rajzolás, könnyű megállapítanunk, ki milyen szinten áll ezen a területen.

Fejlesztésünk célja - feladata:

Az ábrázolás, az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze. A gyerekek ízlésének, alkotó és befogadó képességének, fantáziájának, kreativitásának kibontakoztatását, **az esztétikai nevelést szolgálja.**

Célunk:

- A gyermekek tudják értékelni a szépet, az őket körülvevő világban, a természetben és a társadalmi életben. Érezzenek ösztönzést ezek megvalósítására.
- A gyermeki élmény és fantázia világ gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés fejlődésének segítése.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.
- Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás.
- Az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, a gyakorlásra való ösztönzés.

A vizuális nevelés a maga sajátos eszközeivel segít megvalósítani óvodai nevelésünk célját, a gyerekek sokoldalú fejlesztését, az óvodába lépéstől kezdve.

/Fantázia, emlékezet, gondolkodás, esztétikai érzék, finommotorika fejlesztése, kreatív gondolkodás kialakítása./

Legfontosabbnak a buzdítást, az alkotókedv felkeltését és megőrzését tartjuk. Az egyes technikákkal mi ismertetjük meg a gyerekeket, fokozatosan megmutatjuk a lehetőségeket, mi mindent lehet alkotni a későbbiekben, ezt fantáziájukra bízunk.

Fontosnak tartjuk a vizuális képességek fejlesztését, hiszen az iskolára való felkészítésben az, / íráskészség megalapozására/ a kitartó, figyelmes, pontos, esztétikus munkára törekvő igényeinek kialakítására legalkalmasabb terület.

Arra törekszünk, hogy lehetőleg a jobb minőségű eszközöket, anyagokat tudjunk biztosítani, ezáltal lehetőség nyílik a gyermekek számára a különböző eljárásokkal való ismerkedés.

A gyermekekkel a megfigyelt élményeiket *különböző munkakereteken* belül ábrázoltatjuk:

- közvetlen szemlélet, természet utáni,
- emlékezet utáni,
- elképzelés utáni ábrázolás

Technikák

- **mintázás só-liszt** gyurma, gyurma, agyag, ceruza -és zsírkréta rajz, festés, festés: ujjal, ecsettel, egyéb eszközökkel (pl.: libatoll, parafadugó, szivacs) díszítő munka, természettel, kivágott elemekkel,
- kézimunka, varrás,
- hajtogatás,
- vágás

Az eszközök célszerű, biztonságos használata

Lehet egyéni, vagy közösen elkészített munka.

A gyermekek alkotókedvét nem szorítjuk szűk időkeretbe. A hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek a tevékenység sokszínűségéért, önmaga belső látásmódja kifejezéséért vegyen részt az ábrázolásban. Ehhez biztosítjuk minden nap, minden csoportban a különböző ábrázoló tevékenységeket, amelyekben a gyermekek gyakorolhatják a technikákat, közben érzelmeik, gondolataik megjelennek alkotásaikban.

Ezáltal fejlődik kézügyességük, rajzkészségük.

A tevékenységet egyszerre 6-8 gyermek végezheti. Mindehhez az eszköz elérhető helyen van, a gyerekek bármikor elvehetik a fiókból, polcra.

Lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekek személyre szóló segítséget kaphassanak.

Az óvodapedagógus követni tudja szín, formaviláguk, technikai ismeretük, eszközhasználatuk fejlődését. Ösztönzi a technikához illeszkedő témaválasztást, beszélgetésekkel segíti az élmények szubjektív megjelenését az ábrázolásban.

A nagycsoportosokat lehetőség szerint kézműves foglalkozásra visszük, ahol megismerkedhetnek még több technikával. /agyagozás, batikolás, tűzzománc, stb./ Ebben a korban már megjelennek a keresztény élet szimbolikus színei, jelei (a kereszt, gyertya és egy-egy bibliai történet ábrázolásukban).

A környezetben látható esztétikus jelenségeket, műalkotásokat megfigyeltetjük, közösen nézegetünk művészeti albumokat a gyerekekkel, ismerkedünk a népművészeti elemekkel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.

A 6-7 éves gyermekek viszonya a manipulatív tevékenységhez igen pozitív.

Bátran szívesen használják az ábrázolás eszközeit.

Minden gyermek szívesen próbálja ki az újfajta, számára ismeretlen, érdekes anyagokat, technikákat, illetve alkalmazza azokat nap, mint nap.

Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat. /fiú, lány, virág / Ember-ábrázolásaikban megjelennek a részletek, /ruha, haj, szempilla, ékszer / és mozgások is jelzést kapnak.

Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.

Önállóan szóbeli véleményt nyilvánítanak műveikről és a műalkotásokkal kapcsolatban.

Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű alkotásokat. /festés, nyírás, tépés, ragasztás, szövés, varrás/

Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.

6.6 Mozgás

Óvodánkban a mozgásfejlesztést nagyon fontosnak tartjuk, - mert azon túl, hogy gyermek legalapvetőbb természetes megnyilvánulási formája- a rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez.

A gyermek természetes mozgásigényére figyelemmel, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket, az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgást kiegészítik az irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).

Szintén fontos az óvodapedagógus példamutató mozgása, játékossága, amely motiválóan hat a gyermekekre.

A fejlesztés célja, feladata:

1. A testi képességek, egészséges erőnlét fejlesztése, természetes mozgáskedv elérése, kielégítése.
2. Az értelmi képességek fejlesztése.
3. Szociális képességek fejlesztése.

A gyermekmozgás fejlesztésének lehetőségei:

Nagymozgások:

- *Járás* kis és nagy lépésekkel, különböző irányokba fordulással különböző tempóban, tárgyak átlépése, megkerülése.
- *Futás*, különböző tempóban, változó távon, időtartamban, különböző irányokban, tárgyak átugrásával, átlépésével, megkerülésével, irányváltoztatással.
- *Ugrás* előre-hátra, mélyugrás ugróiskola, szökdelés páros lábbal, egy lábon, oldalirányban is, távolugrás.
- *Csúszás - kúszás – mászás*, különböző irányokban, irányváltoztatással különféle helyeken és tárgyakon /mászóka, fa/, tárgyak alatt, között, különböző eszközök továbbbításával.
- *Egyensúlyozás*: állás lábujjon két, ill. egy lábon, állás sarkon két lábbal, egy lábon, egyensúlyozó járás tárgyakon. Body Roll henger gyakorlatok, forgások, fordulatok, testhelyzet változtatások, vegyes tartások, mérleg, gyertya.
- *Gurulás a test hossz tengelye körül, gurulóátfordulás előre-hátra.*
- *Dobás*: babzsák, kis labda, léglabda célba dobása - vízszintes és függőleges célba, /változó nagyságú körbe, változó távolságról, különböző tárgyak fölött. Labdajátékok, dobás és elkapás - nagyobb, majd kisebb labdákkal, két és egy kézzel, változó távolságról, labda ütése, bottal is.
- *Szem - láb koordinációja*: ugrókötel fölött átugrás változó magasságban. Lábbal különböző formák rajzolása homokra, padlóra, krétával, ceruzával lapra. Ugróiskola egyszerűbb és nehezebb formában.

- *Szem-kéz koordináció.* Eszközzel végzett játékok, gyakorlatok labdával, egyéb tornaeszközzel.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Finommotorika fejlesztése:

- Gyurmázással, építő játékokkal, papírhajtogatással, Puzzle - játékok összerakásával, vágással, "papír-ceruza" feladatokkal /rajzolás, festés nagy felületre, sablonok kiszínezése /.
- Lábtorna.

Testséma fejlesztése:

- Önmaga felismerése tükörgyakorlatokkal.
- Testfogalom, a test és testrészek funkcióinak tudatos ismerete.
- Tevékenységek a testrészek megismerésére:
 - megérintés - felnőtt megnevezi,
 - gyerek saját testén megérinti, megnevezi,
 - utasításra megérinti, megnevezi,
 - felnőtt megnevezi, és a gyerek megérinti a másik gyereken,
 - csukott szemmel.
- A testséma alakítása:
 - Az oldaliság tanítása, jobb-bal.
 - A test elülső és hátulsó részeinek megismerése. /elő-mögé, hasra - hátra /
 - A test függőleges zónájának megtanítása. /fej fölé, lábra, láb elé /

Az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas mozgások:

- *Fej:* fejfördítés, fejkörzés, csukott szemmel megérinteni a szemeket, füleket, orrot, hajat.
- *Törzs:* törzsfördítés oldalsó majd mellső középtartású karral, törzshajlítás oldalra, előre-hátra.
- *Karok:* karkörzés előre-hátra, tölcserkörzés, különböző karlengetések ritmusra, hajlítások, oldalsó középtartásból karkeresztezés majd ismét nyújtás, karhúzás, tolás, páros munka.
- *Ujjak:* kéz ökölbe szorítása, az ujjak ide-oda mozgatása.
- *Lábak:* fekve lábemelés páros, váltott láb, fekve lábkörzés, állva láblengetés előre, hátra, oldalt, térdhajlítás - nyújtás, ülve lábhajlítás-nyújtás, lábemelés-leengedés, törzshajlítás bokafogással, szökdelések, ugrálások, váltott lábbal.
- *Lábak és lábujjak:* sarokemelés és leengedés, lábfej visszafeszítése, járás sarkon és lábujjon, külső talpélen járás, ugrálás páros lábbal, egyik-másik lábon, törzshajlítás előre, hanyatt fekve vagy állva a lábbal rámutatni egy adott pontra, babzsák, kendő, papír felmarkolása lábujjal, papírtépés, rajzolás, lábujj-araszolás.
- *Váll:* emelések, páros és váltott körzések.
- *Hát: tartásjavító gyakorlatok:* domborítás, homorítás.

A jelenlegi eszköztárunk a csoportokban is használható: pad, asztalok, labdák, Body Roll, tornaszőnyegek, karikák, botok, babzsákok, szalagok, kendők, füles labda, billenő korong, egyensúly pálya, billenőlap, bosu.

Eszköztárunkat folyamatosan bővítjük.

A spontán, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az **udvaron** sokféle mozgásformát végezhetnek a gyerekek: függeszkedés, mászás, futás, egyensúlyozás, hintázás, csúszdázás. Igyekszünk a meglévő eszközöket, lehetőségeket bővíteni, változatossá tenni - célba dobás, tollas, kugli, kosárlabda, ugráló-kötél, karikák, így gazdagítva a gyerekek játékát.

Amikor az idő engedi a rendszeres egészségfejlesztő testmozgást, az irányított mozgásfejlesztést az udvaron tartjuk.

Többször visszük sétákra, túrákra, kirándulásokra a gyerekeket, melyek az állóképesség fejlesztésén, a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a csoportok számára.

Minden tervezett mozgás alkalmával az óvodapedagógusok szem előtt tartják a csoport egészségi állapotát, egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét. A kisebb kedvvel mozgók aktív bevonása - sok dicséret, együtt mozgás.

A mozgás során fontos számunkra a testi, értelmi, erkölcsi, esztétikai nevelés egységének megvalósítása is. A mozgás megszerettetésében az óvodapedagógusok együttműködnek a családdal.

Ösztönözzük a szülőket, hogy az óvodán kívül is minél több mozgási lehetőséget biztosítsanak gyermekük számára, /, játszóterek, kerékpározás, szánkózás, korcsolyázás, zenés-táncos műsorok, kiránduljon együtt a család/ Kérjük a szülőket arra is, hogy lehetőség szerint gyalog járjanak óvodába, bevásárolni, sétáljanak sokat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik. Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.

Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.

Fizikai erőnlétük, állóképességük az életkornak megfelelő.

Fejlődik tér-és időérzékük és tájékozódó képességük. Megszeretik és igénylik a mozgást

A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.

Ismerik legalább 2-3 kéziszert használatát. (labda, ugrókötél, karika).

Fejlett az egyensúlyérzékük

Állórajtból kiindulva 20-30 m-t futnak.

Hat-nyolc lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt átugranak. Ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják.

Hátsó függőállásban lábmozgást végeznek.

Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációjuk

Kislabdát hajítanak távolba. Labdát pattogtatnak helyben.

Ismernek legalább egy labdajátékot (kidobós, foci).

Megértik az egyszerű vezényszavakat. Magabiztosan (csuklószalag nélkül is) alkalmazzák a jobb-bal kifejezéseket.

Egyéni, csoportos, sor-és váltóversenyt játszanak az óvodapedagógus segítségével és a szabályok pontos betartásával, egészséges versenyszellemmel képesek küzdeni.

Képesek alkalmazkodni társaikhoz, koruknak megfelelően fejlett az önuralmuk, toleránsak, együttműködőek, segítőkészek.

6.7 A teremtett világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés az óvodai életünk, minden területét átszövi, áthatja. Általa a gyermekek számára megteremtjük a lehetőséget, hogy az őket körülvevő szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetből olyan tapasztalatokat szerezzenek, amely az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlen. Segítjük a gyermekek irányítottan és spontán szervezett tapasztalatainak feldolgozását. Ezzel fejlesztjük képességeiket. (érzékelés, észlelés figyelem, képzelet, gondolkodás, emlékezet) Kialakítjuk a gyermekekben a biztonságos életvitel, szokásait, melyben Isten mindig jelen van.

A felelős szeretet kialakításával erősítjük a gyermekekben a környezettudatos magatartás kialakulását. A tevékenységek során a teremtett világban úgy válik a gyermek szerves részévé a teremtnak, ha óvja és védi a természet értékeit.

Az óvodapedagógus feladata hogy, a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését tegye lehetővé. A spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzéshez, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására elegendő idő, hely, eszköz biztosítása szükséges. Igyekszünk összekapcsolni, komplexitásában, összefüggéseiben megismertetni a gyerekekkel az őket körülvevő szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi világ formái, mennyiségi, téri viszonyait, miközben pozitív érzelmi viszonyulásukat alakítjuk a természethez, az emberi alkotásokhoz.

Az óvodáskorban szerzett tapasztalatok meghatározó jelentőségűek a gyerek fejlődésében. A kíváncsi gyermekben él a megismerés vágya. A gyermekeket körülvevő világ megismerésének feltétele az élményszerű tapasztalatszerzés. A természetes környezetben megismert dolgokat, jelenségeket, összefüggéseket úgy építjük be a gyermekek ismeretanyagába, hogy azokat aztán a gyakorlatban is hasznosítani tudják. Az életkori sajátosságuknak megfelelően minél több tapasztalatot nyújtunk (mozgásos és érzékszervi) tevékenységeken keresztül, hogy teljes biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben, és a megfelelő magatartásformákat begyakorolhassák. Alakuljon ki az a képességük, hogy keressenek és találjanak magyarázatot a változások mértékére. Ezáltal segítsük elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításában.

Séta, kirándulás alkalmával felfedezik a környezet sokszínűségét, megismerkednek a természeti és tárgyi környezettel, a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival,

A tervezésnél első helyre kerülnek azok a témák, amelyek a gyermekek saját személyével, közvetlen környezetével kapcsolatosak.

A gyermeket megismertetjük saját **testével** és az azzal kapcsolatos fogalmakkal, ezáltal erősödik énképe. Erre több alkalmat még a mozgásfejlesztés különböző területei nyújtanak. Fontosnak tartjuk az érzelmi nevelést ezért a **család** témakörrel behatóan, foglalkozunk. A sok beszélgetés mellett családi ünnepet, közös programokat és kirándulásokat szervezünk.

A gyermek közvetlen környezetéről, a teremtett világról való ismereteket a **növények, állatok, közlekedés, felnőttek munkája, óvodánk, városunk témakörön** keresztül dolgozzuk fel. Mindezeket összekapcsoljuk az évszakok, színek, élő-élettelen összehasonlításával, illetve ezek tükrében figyeljük meg. Az óvoda épületében létrehoztuk a természetsarkot, melyet folyamatosan gondozunk.

Séták alkalmával megismerik a város nevezetességeit, templomait, műemlékeit, az egri várat, gyakorolják a gyalogos közlekedést. Rendszeres templomlátogatás során megismerkednek a templom helyiségeivel, az eszközökkel, elsajátítják a helyes viselkedési szabályokat.

Először mindig azokkal foglalkozunk, amit nap, mint nap megtapasztalnak, majd bővítjük a megismerés körét közvetlen szemlélet alapján. Keressük a lehetőséget, hogy élőhelyükön, a házi állatokat is megismerjék a gyerekek. Az egzotikus, különösebb állatokat pedig kiállításokon nézhetik meg /hüllők, bogarak

A gyermekekben tudatosítjuk, hogy az állatokról gondoskodni kell. Télen kihelyezzük a madáretetőket és biztosítjuk a táplálékot a madaraknak.

Az egyes témákat *komplexen dolgozzuk fel*. Például egy kirándulás, séta a természetben, remek lehetőséget ad a növények, állatok megfigyelésére, a járművel való közlekedés, az utazás szabályainak betartására is. A termések és levelek gyűjtése a természet sokszínűségének megfigyelését szolgálja. A gyűjtött anyagokból készített alkotásokból kiállítást rendezünk az óvodában. A kisebb túrák, felfedező utak során a természetjárás szabályait is elsajátítják. A gyermekek a felnőttek példájából tanulják meg, hogy az erdőben a csendes, halk beszéd nemcsak a természet csendjére vigyáz, hanem a vadon élő állatok megfigyelésére is.

A fák, növények, állatok **megtapasztalt védelmén keresztül ismertetjük meg a gyermeket az őt segítő szülők, óvodapedagógusok, egyházi emberek szülőföld- és hazaszeretetével, melyben szent a föld, kincs a természet és az állatvilág, a nép szívéből fakadó szokásrend.** A kezéből kikerülő tárgyi érték, és lelki ajándék, amelyért naponta hálát ad.

Minden lehetőséget megragadunk /séta, kirándulás/ ezért a **teremtésvédelem** jelentőségének hangsúlyozására tevékeny gyakorlására. Miközben, rácsodálkoznak a természet szépségére, felfedezik a teremtett világot, a Föld növény-és állatvilágának gazdagságát, meg tanulják a természetet védeni, szeretni.

Tudják a gyerekek, hogy ebben a hazában Magyarországon születtek, így meg kell ismerni szülőföldjüket, a hazai tájakat, az ott élő emberek helyi néphagyományait, szokásokat, a családi és nemzeti tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét. Ezek megóvására nevelünk.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy átéljék, hogy ők is sokat tehetnek a környezet szépségéért, tisztaságáért, pl. közös udvartakarítás ősszel, tavasszal zöldségek, virágokültetése, rendrakás a csoportszobában.

Egyre nagyobb önállósággal figyeljenek a környezetük tisztaságára, rendjére az óvodán kívül is.

Felhívjuk a gyermekek figyelmét a pazarlás elkerülésére, az energiatakarékosságra, a hulladék újrahasznosítására, így környezetünk megóvására.

A környezettudatos magatartás kialakításának egyik első lépése a szelektív hulladékgyűjtés, ami óvodánkban megvalósul.

Természetvédő mozgalmak által kezdeményezett világnapokról megemlékezünk (Október 4. Assisi Szent Ferenc, az állatok védőszentjének napja, Nemzetközi Energiatakarékossági Világnap, Föld napja, Madarak és fák napja). Ezek lehetőséget teremtenek arra, hogy,- az életkori sajátosságoknak megfelelően- a gyerekek érdeklődését felkeltsük, motiváljuk, ill. a megszerzett ismereteiket, tudásanyagukat rendszerezzük, megmagyarázzuk az alapvető összefüggéseket számukra.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri, a **mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat; alakul ítézőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.** Aktív tevékenykedés, játék közben szerez pontos ismereteket a mennyiségekről, számokról, a különböző mértani formákról, sorrendiségről, valamint az irányokról. Játékos feladatokon keresztül összehasonlít, mér magasabb, alacsonyabb, könnyebb, nehezebb, széles, keskeny, kicsi-nagy, ugyanolyan tárgyakat. Folyamatosan jutunk el a számfogalom kialakításáig. Mindehhez segítségül a közvetlen környezetükben előforduló

tárgyak anyagok / a csoportszoba berendezési tárgyai, játékok, termések, gyümölcsök/ és a MINIMAT készlet áll rendelkezésünkre.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Tudják a személyi adataikat: név, lakcím, születési dátum. Fel tudják sorolni családjuk tagjait, tudják nevüket, foglalkozásukat.

A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják, ismerik funkciójukat. Igényesek testük tisztaságára.

Ismerik néhány nagyobb intézmény (bölcsőde, orvosi rendelő, posta, stb.) rendeltetését. Fel tudnak sorolni foglalkozásokat, ismerik tartalmukat. Ismerik a környezetükben fellelhető növényeket, azokat tudják különböző szempontok szerint (zöldség-gyümölcs, évszak) csoportosítani. Tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van.

Az ismert állatokat csoportosítják aszerint, hogy hol élnek, összehasonlítják jellemző tulajdonságaik alapján, ismerik hasznukat.

Meg tudják nevezni a közlekedési eszközöket, tudják azokat csoportosítani megadott vagy önállóan felállított szempontok alapján. Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.

Különbséget tudnak tenni az évszakok között. Ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét. Felismerik a napszakokat.

Csodálják a teremtet világ szépségeit.

Felismerik és megnevezik környezetük színeit, sötét és világos árnyalatokat megkülönböztetnek.

Képesek arra, hogy az óvodapedagógus kérdéseit, gondolatát megértsék, utasításait kövessék.

Matematikai helyzetről saját gondolataikat is elmondják. Képesek jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére.

Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 20-ig, a tízes számkörben biztonsággal végeznek matematika műveleteket (hozzáadás, elvevés, ugyanannyivá tétel)

Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni, ez alapján helyes megállapításokat tudnak tenni.

Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.

A tükörrel való tevékenységük tapasztalat- és élményszerzésre szolgál.

A térben való tájékozódásban értik, és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat (alá-fölé, jobbra-balra, alatt-fölött, között).

6.8 Munkajellegű tevékenységek

A nevelés folyamatában a gyermek munkája olyan tevékenység, amely hozzájárul személyisége alakításához, ugyanakkor a munka a gyermekek számára általában önként, szívesen és örömmel végzett tevékenység. A játékkal, cselekvő tapasztalással ezért meg kell tervezni ezeket, a tevékenységeket, valamint biztosítani kell a lehetőségeket és irányítani a folyamatot.

A munka fejlesztőhatása igen sokrétű, ezért ezen a téren kitűzött feladataink:

- Fejlesztjük a gyermek figyelmét, felelősségérzetét. Teljesítményét, eredményét nemcsak saját maga, hanem környezete is tapasztalja. Ezáltal formálódik önértékelése is.

- Munkavégzés közben fejlesztjük a nagy és finom mozgásokat egyaránt, ami a mozgás koordinációra is pozitív hatással van.
- Tapasztalatszerzés és a környezet megismerés, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek alakítása.
- Elsajátíttatjuk a különböző műveleteket, fogásokat, az egyes eszközök használatát. Eközben az egyes mozzanatok sorrendisége rögződik. Bátorságukat, önállóságukat, feladat-tudatukat az egyedül, önállóan végzett feladatok adásával alakítjuk.
- Megismerik az elvégzett munka megnyugtató, örömteli érzését.
- Az együtt, a közösségért végzett tevékenységek szervezésével befolyásoljuk az egyén társas kapcsolatait, közösségi érzését. Formáljuk az alá-és fölérendeltségi viszony elfogadásával akarati tulajdonságait. /együttműködés, feladattudat, alkalmazkodó képesség /
- A tevékenységek közben új kifejezésekkel ismertetjük meg őket, amelyek bővítik, színesítik szókincsüket. Új ismeretekre tesznek szert. Megtanulják tisztelni, becsülni saját és mások munkáját.
- A nemek társadalmi egyenlőségének elősegítése, valamennyi munkajellegű tevékenységet a lányok és a fiúk egyaránt gyakorolják.

A munka tartalma:

1. Önkiszolgálás: Saját maguk ellátásával kapcsolatos teendők,- gondozás.

2. Naposság: Önként vállalt feladat 4-5 éves korban. 6-7 éveseknél sorra kerülés alapján, sajátítsák el az esztétikus, helyes terítés módját.

Segédkezzenek a különböző tevékenységekhez szükséges eszközök bekészítésében, kiosztásában, rendbetételében, elrakásában.

3. Alkalomszerű megbízások, feladatok:

- Segítsenek az óvodapedagógusnak - kezdetben kérésre, később önálló észrevétel alapján az egyes tevékenységekben.
- Tevékenyen vegyenek részt a teremrendezésben, a környezetük /csoportszoba, öltöző, mosdó / rendbetételében. Ezek ellenőrzésére nagyobb csoportban felelősi rendszer is kialakítható.
- Segédkezzenek az udvar rendjének megőrzésében, helyreállításában, a kinti játékok rendbetételében.
- Alkalmanként vegyenek részt a levél összegyűjtésben, a homok visszalapátolásában.
- Leljék örömeiket abban, hogy közösen díszítik fel a termet, ünnepek előtt ajándékot készítenek. .

4./ Növény- és állatgondozás:

Növényápolás:

- Teremben: viráglocsolás; hajtítás, ültetés; élősarok gondozás.

Megbízás alapján vagy felelősi rendszerben.

- Szabadban: a "kis konyhakert" művelése, udvari növények gondozása. /termés "szüretelése"/

Állatgondozás:

Séták, kirándulások alkalmával betekintést nyerhetünk.

Az óvodapedagógus feladatai:

Biztosítson lehetőséget minden gyermek számára, hogy életkori és egyéni sajátosságainak megfelelően végezhesen és végezzen különböző munkatevékenységeket. Törekedjen arra,

hogy ezek a tevékenységek örömet jelentsenek a gyermek számára. Találja meg minden gyermeknél a megfelelő motivációt, erre építsen.

Biztosítsa az ehhez szükséges eszközöket, szerszámokat gyermekméretben. Ezeknek legyen megszokott, jól elérhető helyük.

Tudatos pedagógiai szervezés, a gyerekekkel való együttműködés és folyamatos, konkrét, reális vagyis a gyermeknek önmagához mérten fejlesztő értékelés.

Kiemelkedő jelentőségű a felnőttek modell szerepe. Az óvodapedagógusok és a dajkák összehangolt személyes példamutatása, szakszerű, pontos munkavégzése nagyon fontos.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

A gyerekek a testápolási, önkiszolgáló tevékenységet teljes önállósággal végzik.

Önállóan, kulturáltan étkeznek. Önállóan öltöznak, vetkőznek a hőmérsékletnek megfelelően.

Ügyelnek ruhájuk rendjére, tisztaságára.

Vigyáznak környezetük rendjére, tisztaságára, annak helyreállításában, kialakításában aktívan részt vesznek.

A naposi teendőiket pontosan, önállóan látják el

Szívesen, önként vállalnak kisebb megbízásokat, azokat pontosan végrehajtják. Örömmel végeznek különböző fajtájú, jellegű munkatevékenységeket az óvodában és otthon egyaránt.

6.9 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás nyitott, komplex folyamat.

Részben utánzásra alapuló, spontán tevékenység, amely a gyermek teljes személyiség fejlődését támogatja. Elsősorban ezért a tudás megszerzésére irányuló tevékenységrendszerként értelmezzük, amely a gyermeki személyiség fejlődését a maga sajátos eszközeivel szolgálja, de a nevelés szerves részeként realizálódik.

Az ismeretszerzésre az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezeti és időkeretben valósul meg. Az óvodai tanulás célja a gyermek kompetenciáinak a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A gyermek szociális magatartásának és az intellektuális képességeknek együttes fejlesztését tekintjük az eredményes tanulási tevékenység előkészítése szempontjából döntőnek.

A gyermek tanulékonyága, befogadó képessége ebben az életszakaszban igen magas fokú.

Minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődik s ezt mi, óvodapedagógusok segítjük a differenciált feladatadással, fejlettségi szintjüknek megfelelő tevékenység szervezéssel. Először a gyermekek egyéni fejlődésbeli különbségeit mérlegeljük, majd áttekintve a különböző alternatívákat, kiválasztjuk a legjobbnak ígérkező megoldást, előre vetítve a várható eredményt.

A gyermek ugyan nem szándékosan tanul, ennek ellenére feltétlenül számítunk tanulni akarására, amelynek alapja az egyik legfőbb belső motívum, az eredendő kíváncsiság, cselekvő aktivitás.

A tanulás folyamatában összekapcsolódnak mindazok az ismeretek, amelyeket a gyermekek a legkülönbözőbb forrásból szereznek.

A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel, tanulási készségek, képességek differenciált fejlesztésével segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását, közvetett iskolai beilleszkedését.

A tanulásra sokszínű, változatos, cselekvő, játékos elemeket tartalmazó tevékenységeket kínálunk fel. Egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességekhez igazodva:

- utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás, viselkedés tanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- a gyermek kérdéseire épülő válaszok, ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított felfedezés-probléma megoldás

Jól bevált módszerre lett, a mikro-csoportos foglalkoztatás, ahol 5-6 gyermekkel foglalkozunk egyszerre, így jobban figyelemmel tudjuk követni, hogy a gyermekek mennyire tudják az ismereteket elsajátítani.

A fejlesztésre azonban az egyéni szintnek megfelelő foglalkoztatást tartjuk jónak, mivel az a feladattudat és a kreativitás fejlesztésére kiválóan alkalmas foglalkoztatási forma, több idő jut egy-egy gyermek megismerésére.

Tehetségre utaló tulajdonságok (pl. kiemelkedő emlékezet, képzeleterő) megléte esetén odafigyelünk, egyénileg fejlesztjük a gyerekeket.

7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A következőket mindenképpen szem előtt kell tartanunk:

Az iskolakezdésnek **testi, lelki és szociális** kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai tanulás megkezdéséhez.

- *A testi fejlettség szintje:* A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- *A lelki képességek szintje:* kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, megjelenik a szándékos bevésés és figyelem, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megővéséhez szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- *A szociális képességek szintje:* gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival,

amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitarásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A várható szintek az óvodai nevelés általános feladatainál és az egyes tevékenységeknél részletesen kerültek megfogalmazásra.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében **szükség esetén speciális szakemberek segítségét is igénybe vesszük.**

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Így óvodánk, mint a gyermekek nevelésével foglalkozó intézmény is feladatának tekinti a gyermeki jogok védelmét.

Az óvoda, mint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások egyik intézménye, gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látunk el.

Az óvodában folyó *gyermekvédelmi munka célja:*

- A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének biztosítása;
- A gyermek családban történő nevelésének elősegítése;
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése.

Feladata:

- az óvodapedagógus a családdal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat;
- megvédjük őket a testi-lelki, erkölcsi károsodásoktól, illetve ellensúlyozzuk a veszélyeztető hatásokat.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladata:

- a közoktatási törvény módosítása 54. § (1) bekezdésében fő feladatává teszi a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítését és az érvényesülés ellenőrzését;
- felel a pedagógiai munkáért, az intézmény ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségirányítási rendszerének működéséért,
- a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért;
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért;
- a gyermekbalesetek megelőzéséért;
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért.
- kapcsolatot tart a konkrét esetekben a nevelési tanácsadóval, a gyámhatósággal, a pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, a családokkal foglalkozó szakemberekkel;
- figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit;
- fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását;
- az intézményben jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét, telefonszámát;
- tagja a gyermekjóléti szolgálat által működtetett települési észlelő és jelzőrendszernek

- (jelző-team), melynek havonként tartott esetmegbeszélésein részt vesz.
- krízis helyzetben kezdeményezheti a team soron kívüli összehívását;
- köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén. A jelzést írásban esetészlelő lapon történik, közvetlenül a gyermekjóléti megbízottnak;

A csoportos óvodapedagógusok feladatai:

- saját csoportjuk gyermekeinek figyelemmel kísérése az alábbi szempontok alapján: a gyermek viselkedése, magatartása játék során;
- a gyermek környezetéhez való viszonya;
- öltözkéke, ápoltsága;
- egészségi állapota;
- étkezési szokásai;
- tápláltsága.
- Bármely fenti szempontban bekövetkező negatív változás jelzés értékű lehet a gyermek családjában, környezetében lévő esetleges problémákra.
- Elsődlegesen a családdal próbálja megbeszélni, feltárni a problémát, szociális érzékenységet előtérbe helyezve, tapintatosan.
- Sikertelenség esetén a feladata, hogy jelzéssel éljen a gyermekvédelmi felelős felé.
- Az óvodapedagógus mérje fel a csoportjában lévő gyermekek közül a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekeket.
- Felderítő tevékenysége érdekében családlátogatásokat végez.

9. SAJÁTOS IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE

Óvodánkban fogadunk olyan gyermekeket is, akiket a szakértői rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, autizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitás zavar).

A gyermekekről készült szakvélemény figyelembe vételével korrekcióra, korrigáló nevelésre van szükségünk, melynek menete:

- anamnézis (előzmények feltárása)
- egyéni korrekciós terv kidolgozása
- fejlődést biztosító felzárkóztató nevelés

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése:

- egyedi tervezést, elemzést
- szakmai összefogást (gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, óvodapedagógus)
- konzultációt alkalmazunk.

Munkánkat szeretettel, alapos felkészüléssel, következetesen, kitartással végezzük, hiszen korrigáló nevelésünk gyökeres, a személyiség egészére ható újranevelés része.

Olyan környezetet biztosítunk, amely elfogadja a sérült kisgyermeket és segíti a harmonikus személyiségfejlődését. Igyekszünk a fejlesztést úgy megvalósítani a megfelelő területeken, hogy a gyermeket ne terhelje túl. A fogyatékos gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja.

Ezek a gyermekek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladatot jelen számunkra.

Nevelő, oktató munkánk során sérülés specifikus módszerek, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása szükséges. Arra törekszünk, hogy a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.

Ennek érdekében mindig csak annyi segítséget adunk a gyermeknek, hogy önállóan tudjon cselekedni

A fejlesztés céljait mindig a gyógypedagógiai - orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára építjük. A fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése elsősorban speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli, ami óvodán belül nem biztosított.

Terápiánk főbb alapelvei:

A biztonságérzet kialakítása, bizalom, elfogadás, játékoság, a gyermek meglévő készségeinek szem előtt tartása, a dicséret, biztatás, a gyermek speciális szükségletének folyamatos figyelemmel kísérése és támogatása.

Terápiás módszereink:

A klasszikus logopédiai terápiákat alkalmazzuk a komplex fejlesztés érdekében. A játékoság a fő alapelv, az indirekt közelítés, a kellemes együttlét és a motiváló helyzetek megteremtése. A játéktevékenység során megfigyelhető a gyermek fejlettségi szintje, valamint az érzelmi állapot. A játékok menetét és eszközkészletét gondosan megtervezzük, hogy a játék céljának elérése mindvégig szem előtt legyen.

Céljaink, feladataink elérése érdekében az új módszereket és lehetőségeket figyelemmel kísérjük, beillesztjük fejlesztő munkánkba, pontosabb differenciál- és folyamatdiagnosztikát alkalmazunk, hatékonyabb és gyakoribb kapcsolatot tartunk a szülőkkel és a gyermeket nevelő-fejlesztő kollégákkal.

Tehetséges gyermekek:

A gyermekek változatos tevékenységeik végzése során megmutatkoznak kiemelkedő adottságaik.

A tehetséget is a teljesítményben ismerhetjük meg ezért fontos, hogy odafigyeljünk és felismerjük az átlagtól eltérő képességeket:

- kiemelkedő emlékezet, képzelet, ének tudás
- nem életkorának megfelelő szokatlan kérdések
- jó kezűgyesség, ügyes mozgás
- jó kifejező készség

A tehetséges gyermekekkel egyénileg is foglalkozunk, biztosítva ezzel a további kibontakozásukat.

Fejlődésükhöz biztosítjuk:

- **a feltételeket:** időt, megfelelő helyet, nyugodt elfogadó légkört, segítjük érdeklődésüknek kielégítését (képes könyvek stb.)
- **megfelelő tevékenységeket**, amely az adottságok kibontakozását segíti. rajz, vers és mese versenyeken, előadásokon való részvétel (templomi szereplés), *óvodán kívüli tevékenységre is javaslatokat teszünk,*

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A helyi nevelési program érvényességi ideje:

Az óvoda helyi nevelési programja a fenntartó elfogadása után a 2013/ 2014- es tanévtől felmenő rendszerben visszavonásig érvényes.

Közzététel:

- Ismertetjük a szülők képviselőjével
- Honlapon
- Az óvoda programja, mint a Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Jó Pásztor Óvoda, AMI pedagógiai programjának elválaszthatatlan része elhelyezésre kerül az intézmény vezetőjénél, az óvodavezetőnél és az iskola könyvtárában.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A helyi nevelési programot a fenntartói jóváhagyás előtt:

Elfogadta

Határozat száma: /2025

Eger, 2025. április

.....

intézményvezető

.....

a nevelőtestület képviselőjében

Véleményezte:

Eger, 2025. április

.....

Szülői szervezet képviselője

Jóvá hagyta:

Eger, 2025. április

.....

fenntartó részéről

A NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZ ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

Intézmény megnevezése: Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Jó Pásztor Óvoda, AMI

Nevelési Program címe: ABLAK A VILÁRA

I. Helyiségek:

- 3 Csoportszoba
- 1 Tornaszoba
- 1 Tornaszertár
- 1 Játszóudvar
- 1 Óvodavezetői iroda
- Nevelőtestületi szoba nincs, és vezetői irodával közösen sem kialakítható, mert a helyiség alapterülete sem teszi lehetővé teszi.
- 1 Gyermeköltöző – 1 gyermekcsoportnak
 - 1 gyermeköltöző - 2 gyermekcsoportnak közösen kialakított, a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi.
- 1 Gyermekmosdó, WC – 1 gyermekcsoportonként

1 Gyermekmosdó, WC – 2 gyermekcsoportnak közösen kialakított, a helyiség alapterülete és a gyermekek száma ezt lehetővé teszi

- Kiszolgálóhelyiségek
 - Felnőtt öltöző: 1 óvodapedagógusoknak , amely egyben nevelői szoba is
1 dajkáknak
 - melegítőkonyha
 - felnőtt WC.

II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai:

1. Csoportszoba:

A gyermekcsoport létszámának megfelelő bútorok (asztal, szék, játék és egyéb tároló szekrény) biztosítottak.

2. Tornaszoba:

- bordásfal
- tornapadok
- tornaszőnyegek
- egyéni fejlesztő eszközök

3. Játszóudvar

- kerti padok
- babaház
- udvari homokozó
- mozgás fejlesztő kombinált mászóka

4. Óvodavezetői iroda

- bútorok
- lemezszekrény
- fax
- számítógép, nyomtató

5. Nevelői szoba az öltözővel együtt

- öltözőszekrények
- könyvszekrény
- tükör
- könyvtári dokumentum

6. Gyermeköltöző

- öltözőszekrény, fogas, öltözőpad a gyermeklétszám figyelembevételével

7. Gyermekmosdó

- törülközőtartó – gyermeklétszám figyelembevételével
- falitükör
- fogmosó tartó polc

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések:

- A felnőtt és gyermek létszámnak megfelelő tisztálkodó szerek, eszközök
- Fésűtartó
- Törülköző
- Abrosz
- Takaró

IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök:

- Szennyes ruhatároló
- Ruhaszárító állványok
- Automatamosógép
- Centrifuga
- Vasaló
- Vasalóállvány
- Takarítóeszközök
- Szerszámok
- Hűtőgép
- Porszívó

Kötelezően előírtakon felül : mosogatógép

V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

1. *A játékok, játékeszközök különféle játék formák* gyermekcsoportonként a gyermekek 30% -ának megfelelő mennyiségben
 - Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő kielégítő eszközök gyermekcsoportonként a gyermeklétszámot figyelembe véve
 - Anyanyelv fejlesztésének eszközei gyermekcsoportonként a gyermekek 30% -ának megfelelő mennyiségben
 - Értelmi képességeket és kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök gyermekcsoportonként a gyermekek 30% -ának megfelelő mennyiségben
 - Ábrázoló tevékenységeket fejlesztő anyagok, eszközök gyermekcsoportonként a gyermeklétszámot figyelembe véve
 - Természeti- emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok gyermekcsoportonként a gyermeklétszámot figyelembe véve
 - Munkajellegű tevékenységek eszközei gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben

2. *A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök*

- hangszerek pedagógusoknak és gyermekeknek (gyermekcsoportonként a gyermekek 30% -ának megfelelő mennyiségben)
- csoportonként 1-1 laptop

VI. Egészség- és munkavédelmi eszközök:

- Ételminta- vételkészlet
- Tűzoltó készülék (tűzvédelmi szabályzat szerint)
- Mentóláda, EPIPEN
- Védő és munkaruha (MT. szerint)